

Vlaams
Parlement

vergadering **C148**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 5 maart 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over conflicten op de werkvloer en het Vlaamse actieplan voor werkbaar werk – 1534 (2019-2020)	4
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de herevaluatie van maatwerkers door VDAB – 1544 (2019-2020)	5
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over kennis-migratie en het aantrekken van hooggekwalificeerde buitenlandse werknemers en onderzoekers – 1549 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over faciliterende maatregelen om hooggeschoolde buitenlandse arbeidskrachten aan te trekken – 1576 (2019-2020)	8
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verschuiving van de doelgroepkorting van 55-plussers naar 58-plussers en het effect ervan op de social profit – 1486 (2019-2020)	14
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van competenties voor zorgverleners en poetshulpen – 1556 (2019-2020)	17
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de engagements-verklaring van de Vlaamse Regering en de sociale partners om 120.000 extra jobs te creëren – 1587 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het akkoord tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners om 120.000 extra Vlamingen aan de slag te krijgen – 1607 (2019-2020)	19
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de samenwerking van VDAB met Actiris en Forem – 1589 (2019-2020)	24

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de economische gevolgen van de verspreiding van het COVID-19-coronavirus – 1635 (2019-2020)	29
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de automatische inschrijving van neet-jongeren (not in education, employment or training) bij VDAB – 1601 (2019-2020)	35
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de maatregelen ter ondersteuning van ondernemers in een lage-emissiezone (LEZ) – 1579 (2019-2020)	37
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het rapport Werkbaarheidsmonitor 2019 en werkbaar werk voor zelfstandige ondernemers – 1602 (2019-2020)	39

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over conflicten op de werkvloer en het Vlaamse actieplan voor werkbaar werk – 1534 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kurt Vanryckeghem

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): IDEWE, de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk kreeg vorig jaar nogal wat meldingen rond psychosociale risico's op de werkvloer. Heel wat daarvan, bijna de helft of een derde, gingen over conflicten op het werk. Dat werd door de dienst gelinkt aan een mogelijk toenemende werkdruk.

Binnen het Vlaams actieplan 'Samen een versnelling hoger voor werkbaar werk', een plan dat we hier al met de minister hebben besproken, heb ik vooralsnog geen acties gezien om die conflicten op het werk en de werkgerelateerde stress aan te pakken.

Minister, is het een optie om met de sociale partners na te gaan of er bijkomende acties kunnen worden opgezet die pestgedrag op het werk aanpakken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Ronse, de preventie van pesten en ander grensoverschrijdend gedrag op het werk is een onderdeel van het preventiebeleid inzake psychosociale belasting. Het maakt deel uit van de reglementering rond welzijn op het werk, dat een bevoegdheid is van de federale minister van Werk. Dat is de reden waarom dat hier nog niet zo aan bod is gekomen.

Uiteraard is het voorkomen van pesten en grensoverschrijdend gedrag ook een verantwoordelijkheid van de werkgever. Daartoe moet de werkgever een aantal stappen zetten binnen zijn welzijnsbeleid. Een degelijk welzijnsbeleid heeft ook aandacht voor een positief werkklimaat en voor werkbaar werk.

Het is voor mij ook de verantwoordelijkheid van iedere werknemer om op een respectvolle manier met collega's om te gaan. Dat geldt ook in de politiek. Als Vlaams minister van Werk geef ik met het actieplan werkbaar werk impulsen aan werkbaar werk. Een aantal actoren en beleidsdomeinen nemen hier samen het engagement om daaraan te werken. We kunnen inspelen op een aantal facetten. Het actieplan bevat geen specifieke acties rond pesten op het werk. Maar met aandacht voor werkbaar werk willen we wel de mogelijke oorzaken, zoals werkdruk, aanpakken. U haalt dat trouwens ook zelf aan.

Er is ook een digitaal platform 'werkbaar werk' van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Stichting Innovatie & Arbeid, die een aantal praktijken verzamelen die inzicht en inspiratie bieden om te werken aan werkbaar werk. Hetzelfde doen ze rond respect op het werk en grensoverschrijdend gedrag.

Vanuit de federale bevoegdheid voor welzijn op het werk is er een aanbod ontwikkeld rond pesten op het werk. Als Vlaams minister kan ik daarrond een flankerend beleid voeren, omdat we ook werken rond werkbaar werk. Maar we zijn dus niet exclusief verantwoordelijk. In onderwijs hebben we daarrond trouwens ook heel wat acties ondernomen. Maar het blijft natuurlijk een feit, collega's, dat waar mensen elkaar ontmoeten dat tot heel positieve vibes kan leiden, maar ook tot gedrag dat niet tolerabel is. Het is dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de participanten en de politiek.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is juist dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Maar het zou inderdaad niet slecht zijn om ook daaromtrent in het actieplan werkbaar werk een aantal gerichte acties te voorzien en de sociale partners uit te nodigen om na te gaan op welke manier zoiets kan worden voorkomen en beter signaleerd. Want vaak is dat pestgedrag ook iets dat niet meteen aan de oppervlakte komt. Het is ook iets waarrond men langs vakbondszijde niet altijd even gewillig is om het te laten doorsijpelen. Zeker gezien de spanningsgraad op de arbeidsmarkt die er vandaag is, is het belangrijk om de mensen op de werkvloer gemotiveerd te houden. Dus vind ik toch dat we ambitieus mogen zijn en de sociale partners de vraag mogen stellen om in hun plan daaromtrent zaken toe te voegen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): De heer Ronse kaart een belangrijk onderwerp aan. Mensen die zich niet goed voelen op hun werk – als je gepest wordt, kan niemand zich goed voelen –, zijn uiteraard minder tevreden, presteren ook minder en zijn minder geneigd om op de werkvloer actief te blijven. In een periode van arbeidsmarktkrapte is dat ook voor de werkgever een groot probleem.

Uit het onderzoek van IDEWE bleek dat de sectoren waar agressie op het werk het vaakst voorkomt, eerst de bouwsector is – potige kerels, zou je kunnen zeggen – en ten tweede de overheid. 14,5 procent van de agressiegevallen vinden plaats bij de overheid. Ik neem aan dat dit de verschillende overheden zijn. De minister heeft gelijk dat welzijn op het werk een expliciete bevoegdheid is van de federale minister van Werk. Maar als de overheid een slecht voorbeeld is of als agressie vaak voorkomt bij overheidsdiensten, dan is het toch belangrijk om daar een aandachtspunt van te maken, ook binnen de diensten van de Vlaamse overheid. In een context van besparingen en minder middelen wordt de werkdruk waarschijnlijk opgedreven, wat een voedingsbodem kan zijn voor pesten, geweld, stress en eventueel agressie.

De heer Ronse zegt dat we misschien met de sociale partners moeten overleggen in het kader van het akkoord inzake werkbaar werk. Uiteraard. Het kan echter ook een expliciete prioriteit zijn van zowel de federale als de Vlaamse inspectiediensten. Minister, kunt u dat aandachtspunt daar op de agenda zetten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het eigenlijk eens met beide aanvullende tussenkomsten.

Mijnheer Ronse, ik ben zeker bereid om dat met de sociale partners te bekijken. U weet dat het akkoord 'Iedereen aan boord' tussen de sociale partners is gesloten, waarin ook wel wat maatregelen daaromtrent aan bod komen. Bij de eerstvolgende keer dat ik hen zie, zal ik dat op uw verzoek mee op de agenda plaatsen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenbroucke aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de herevaluatie van maatwerkers door VDAB – 1544 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kurt Vanryckeghem

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik ben zelf lid van de raad van bestuur van een sociale werkplaats. De omzendbrief van uw voorganger werkt onrust op de werkvloer op. In principe zou 10 procent van de maatwerkers elk jaar geherevalueerd moeten worden, wat een logische zaak is. Het probleem is wat er eventueel na die evaluaties gebeurt.

Minister, bent u van plan om die omzendbrief aan te houden? Bent u zich bewust van de specifieke problemen die zich op het terrein voordoen? Het klopt dat een evaluatie moet gebeuren, maar dat brengt voor de mensen waarover het gaat niet altijd de nodige rust. In de gevallen waarin ze effectief worden geherevalueerd, is dat meestal ook niet goed voor de manier waarop ze verder functioneren in het bedrijf. Hebt u al zicht op de conclusies van de screenings? Ik heb immers begrepen dat de eerste screenings achter de rug zijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, de problematiek van de doorstroom vanuit de sociale economie naar het reguliere circuit is hier de voorbije weken al ettelijke keren besproken. Vanuit alle hoeken van het politieke spectrum is er eenzelfde bezorgdheid, die ook een stuk te maken heeft met de bezorgdheid die u aanhaalt.

Ik wil toch even de puntjes op de i zetten. U hebt het nu niet gezegd, maar het staat wel in uw schriftelijk ingediende vraag. Wij besparen niet in de sector van de sociale economie. Dat wil ik toch meegeven. Ik heb daar bewust voor gekozen. Ook de generieke besparing van 6 procent hebben we niet op de maatwerkbedrijven toegepast, ook niet op de bedrijven lokale diensteneconomie en ook niet op de arbeidszorginitiatieven. Bovendien hebben we 5 miljoen euro ter beschikking om extra te investeren in jobs. Ik wil dit gewoon nog eens meegeven omdat er een sfeer is dat we maar besparen. We hebben echt wel goed gekeken waar we wel en waar we niet op besparen. Sociale economie hebben we daar echt buiten gehouden om redenen die iedereen wel zal begrijpen.

U hebt een punt dat er moet worden geëvalueerd. Ik vind het goed dat u zelf stelt dat het belangrijk is dat we regelmatig een herevaluatie doen. U bent het met dat principe eens. Ik ben het dan weer met uw stelling eens dat het onrust op de werkvloer teweegbrengt. Dat is niet min in een sector die al kwetsbaar is. We moeten kijken hoe we daar goed mee omgaan.

Hoe zijn de regels? Nieuwe doelgroepwerknemers die ingestroomd zijn nadat het decreet operationeel werd, dus vanaf 1 januari 2019, worden om de vijf jaar geëvalueerd. Hierbij zullen er twee vragen worden gesteld. Ten eerste: is het ondersteuningspakket op maat? Dat kan betekenen dat je bijvoorbeeld meer ondersteuning moeten krijgen. Ten tweede: kan de doelgroepwerknemer doorstromen naar de reguliere economie? Daar is veel onrust over. Daarnaast zijn er de 'zittende' doelgroepwerknemers, dus degenen die reeds aan de slag waren in januari 2019. Voor deze groep voorziet de regelgeving dat eenmalig 10 procent moet worden geëvalueerd. Deze 10 procent zijn de sterkere maatwerkers, namelijk degenen waarvan VDAB denkt dat ze misschien kans maken op doorstroom. De doorstroomevaluatie biedt hun de kans om samen met VDAB en het maatwerkbedrijf te verkennen of een doorstroomtraject zinvol en haalbaar is. Dat kan een interne doorstroom zijn, geen ondersteuning meer krijgen of een externe doorstroom. Zo wordt het mogelijk om plaatsen vrij te krijgen om nieuwe doelgroepwerknemers te laten instromen. Dit past perfect binnen het concept van collectief maatwerk, maar ook in het loopbaandenken dat ik voor elke werknemer wenselijk vind.

Op zich vind ik dit een heel goede zaak. Maar, nog eens, ik zie ook de problemen opduiken en de onrust. Ik ben niet van plan om de evaluatie niet te doen of om plots die omzendbrief aan te passen. Ik denk trouwens dat dat gedoseerd is. Maar zoals altijd: 'The proof of the pudding is in the eating.' Hoe gaat iedereen daarmee om?

Het principe van de doorstroom moet met de nodige voorzichtigheid worden bekeken, dus niet ten koste van alles. We moeten doorstroom ook een kans geven. Tot op heden is hier heel weinig op ingezet; dat geeft de maatwerksector ook toe. Ik heb iedereen ondertussen gezien en gesproken over hoe ze kijken naar doorstroom. Je voelt echt wel heel snel eerst een defensieve houding, zeggende dat niet iedereen kan doorstromen, maar daar ben ik het mee eens. Ik ben de eerste om te zeggen dat de maatwerkbedrijven nodig zijn en dat absoluut niet alle mensen kunnen doorstromen. Als je ervan overtuigd bent dat het niet mijn bedoeling is om te denken dat iedereen kan doorstromen, moet je ook wel de andere kant durven bekijken en kijken of er mensen zijn die naar het reguliere circuit kunnen gaan. Dat is net de bedoeling van de maatregel.

Het is een enorme uitdaging, zowel voor de doelgroepwerknemer als voor het maatwerkbedrijf, om deze evaluatie positief te benaderen. Ik kan begrijpen dat iemand die al twintig jaar werkt in een bepaald bedrijf, daar dolgelukkig is en daardoor heel sterk is, en dan plots een evaluatie krijgt dat hij naar de reguliere sector kan, dat die persoon dan zegt dat hij dat helemaal niet wil. Het hangt er een beetje van af hoe mensen daarmee omgaan.

Er is hier in de voorbije weken ook discussie over geweest. In politiek opzicht wil ik vandaag dat punt maken. Ik vind het bijzonder pijnlijk dat vandaag iemand die vanuit de sector naar een regulier bedrijf gaat, niet meer terug kan. Er is geen terugvalpositie. In deze vergadering was er eensgezindheid dat we er toch voor moeten zorgen dat je terug moet kunnen en dat je niet achteraan moet aansluiten. Daar maken we werk van. Er is daarover in de regering nog geen consensus, maar ik heb hier toch een zeer brede consensus gevoeld. We zijn die piste aan het verkennen. Dat zal misschien ook wat rust brengen. We willen onze 120.000 extra jobs behalen. Maar als mensen gaan van de sociale economie naar de reguliere sector, waar ze dan uitvallen, dat zijn we er een kwijt in plaats van dat we er een bij hebben. Deze bijsturingsmaatregel kan nodig zijn. We zullen sowieso de informatie uit de doorstroomevaluaties grondig laten analyseren door VDAB en door ons departement, om de werkwijze te evalueren en bij te sturen. Ik wil geen heksenjacht, ik wil dat dit als iets positiefs wordt bekeken.

Collega, het is nog te vroeg voor conclusies. Een beperkt deel van de evaluaties is gebeurd in 2019. Bijna alle evaluaties zijn gepland in 2020. Ik kan nu al meegeven dat er een zeer grote diversiteit is aan persoonlijke situaties en verhalen van doelgroepwerknemers en maatwerkbedrijven. De evaluatieresultaten zijn ongevoelig gevarieerd. Je kunt dat ook weer positief bekijken, maar je kunt je ook afvragen hoe je daar een lijn in moet trekken. Zowel wat betreft de mogelijkheden tot doorstromen als met betrekking tot de werkondersteuningspakketten zijn dat zeer gevarieerde zaken. Het is belangrijk om nu de evaluaties te bekijken en er dan na een grondige screening conclusies uit te trekken. U hebt mijn engagement dat we ook de methode zullen herbekijken. Maar nu, lopende een proces, zal ik de omzendbrief niet wijzigen.

Nog eens, ik heb begrepen dat u het eens bent met het uitgangspunt. Dat is een goede zaak. Maar we moeten wel de onrust wegnemen. Je moet de evaluatie beschouwen als iets positiefs en niet als iets wat kansen kan wegnemen. Als kersvers bevoegd minister heb ik die zorg.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, bedankt voor het antwoord. Ik ben blij dat u het op de correcte manier aanpakt. Het is goed dat de evaluatie na de screenings gebeurt, maar dat er ook voldoende aandacht is voor het persoonlijke en zeker ook het sociale aspect van het type arbeid of tewerkstelling waarover we het hier hebben. Uw antwoord is op het eerste gezicht positief.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Men meldt mij net dat het niet alleen een omzendbrief is. Die omzendbrief is de uitvoering van twee decreten. Ik wil correct zijn, anders krijg ik een fingerwijzing van mijn eigen mensen. Dat is ook niet goed.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over kennismigratie en het aantrekken van hooggekwalficeerde buitenlandse werknemers en onderzoekers
– 1549 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over faciliterende maatregelen om hooggeschoolde buitenlandse arbeidskrachten aan te trekken
– 1576 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Kurt Vanryckeghem

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijn vraag gaat over het aantrekken van buitenlandse werknemers en mensen in onderzoek en ontwikkeling. Dat is een zeer actueel thema. Ik zit op dat vlak letterlijk en figuurlijk op dezelfde lijn als collega De Vreese.

We hebben er in het verleden ook al vragen over gesteld. In november 2019 hadden we het over het standpunt van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) over dit onderwerp. Ook in Groot-Brittannië en andere Europese landen worden plannen gemaakt om op dat vlak soepel en snel in te spelen op de noden van de arbeidsmarkt. Hoogopgeleide buitenlandse werknemers dragen in belangrijke mate bij aan onze kenniseconomie. In onze huidige kennismaatschappij is het van groot belang voor onze kennisinstellingen en bedrijven om snel te kunnen schakelen bij het aantrekken van onderzoekers, maar ook van ander hooggekwalficeerd personeel. Vertragingen door administratieve lasten of regelgevende hindernissen ondermijnen uiteraard de slagkracht van de bedrijven en de onderzoeksinstellingen. De arbeidskrapte op onze arbeidsmarkt maakte deze nood nog urgenter.

De Europese Unie maakt het met een aantal richtlijnen mogelijk om kennismigratie zo flexibel en gemakkelijk mogelijk te laten verlopen, en dat met de bedoeling om haar lidstaten zo competitief mogelijk te maken in de huidige wereldeconomie. Ook in de standpuntnota van de VLIR werden een aantal opties aangekaart om de mobiliteit van studenten en onderzoekers uit derde landen te vergemakkelijken. Dat is voor hen een absolute prioriteit. De doorlooptijd en behandeltijd van de procedures, bijvoorbeeld van de verblijfsvergunning, moet volgens hen korter. Een zo groot mogelijke administratieve vereenvoudiging is daarom van belang. In dezelfde lijn uitte ook de werkgeversorganisatie Voka haar bezorgdheden. Voka wijst er ook op dat onze buurlanden er vandaag veel sneller in slagen om buitenlandse werknemers aan het werk te zetten.

Minister, rekening houdend met het feit dat de materie natuurlijk ook gedeeltelijk federale materie is, heb ik een aantal vragen voor u. Kunt u ons aangeven welke stappen er sinds de vorige keer dat we hierover spraken in de commissie, in november 2019, zijn gezet? Kunt u meer detail geven over het overleg dat heeft

plaatsgevonden tussen het Vlaamse en het federale bestuursniveau? We hoorden zowel u als uw collega De Block toch al het een en ander verklaren.

Op welke manier werden de bedrijfswereld en de academische instellingen hierbij betrokken? Wat zijn de resultaten van dat overleg? Voka pleit voor een fast track voor de aanstelling van buitenlandse werknemers en onderzoekers. Bent u dat idee genegen? Op welke basis en onder welke voorwaarden zou zo'n fast track vorm moeten krijgen? Welk type werknemer, onderzoeker of student zou voor zo'n versnelde behandeling in aanmerking kunnen komen? Beschikt de Vlaamse administratie momenteel over de capaciteit om zo'n fast track te organiseren? Langs Vlaamse kant werden vooral stappen gezet op het vlak van digitalisering van de administratieve procedures. Welke stappen zijn er reeds gezet en welk werk moet er in dezen nog bijkomend verricht worden?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, mijn vragen liggen een beetje in dezelfde lijn. Op 31 januari 2020 verlieten de Britten de Europese Unie en startte de overgangperiode. Tijdens die overgangperiode blijft veel ongeveer hetzelfde, ook al zien we dat de Britten ook zeer ambitieus zijn en dat ze al verdere stappen zetten, zeker op het vlak van arbeidsmigratie en het aantrekken van 'high profiles'. We moeten dus voorbereid zijn op de gevolgen van die brexit.

Het Verenigd Koninkrijk zal dus inzetten op 'high profiles', om wetenschappers aan te trekken met een snelle visumprocedure. De Britse regering lanceerde onlangs de 'global talent visa'. Die visa moeten ervoor zorgen dat internationale academici en wiskundigen zich gemakkelijker in het Verenigd Koninkrijk kunnen vestigen. Premier Johnson beloofde de academici een snelle visumprocedure en beklemtoonde dat er geen limiet op het aantal visa zal staan. Zo wil de Britse regering de braindrain tegengaan.

In ons regeerakkoord en in uw beleidsnota staat dat we buitenlandse hogeschoolen willen aantrekken voor vacatures die we voorlopig niet zelf kunnen invullen met Vlaams talent. De doorlooptijden van de gecombineerde vergunning of 'single permit', die normaal een snelle procedure zou moeten garanderen voor het afleveren van werkvergunningen voor buitenlands talent, duren te lang. Daardoor dreigen we goed opgeleide profielen uit het buitenland te verliezen. In afwachting van een structurele oplossing, zoals het elektronische platform, moeten we maximaal inzetten op pragmatische oplossingen en het digitale loket, om die procedure op korte termijn te versnellen. Uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag blijkt dat daar volop op zal worden ingezet. Dat kunnen we alleen maar toejuichen. Op federaal niveau zal ook minister De Block daar volop op inzetten. We moeten echt voorkomen dat we de zogenaamde 'war for talent' verliezen.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat we hogeschoold buitenlands talent maximaal kunnen aantrekken in deze nieuwe, concurrentiële situatie? Zal het nieuwe beleid van het Verenigd Koninkrijk een impact hebben op onze markt? Wat is de laatste stand van zaken van de uitrol van het interfederale akkoord? Kunt u een timing geven van wanneer de versnelde start van tewerkstelling van kracht wordt?

We kunnen ook van onze burens leren. We hebben gezien dat Nederland inzet op een 'fast track'. Ze werken daarbij met erkende ondernemingen, de 'referenten'. De klantvriendelijkheid staat daarbij voorop. Ze werken daar met zogenaamde expatloketten. Zo zetten ze in op een vermindering van administratieve rompslomp voor de bedrijven en worden de arbeidsvergunningen sneller afgeleverd. Bent u bereid om die manier van werken te implementeren? Ik ben daar alvast een grote voorstander van.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank u voor uw vragen. Ik wist ook dat ze eraan zouden komen na een persmoment op een 'weekdagse' ochtend ...(*Opmerkingen van Robrecht Bothuyne*)

U was heel snel met uw reactie, en dan kan men zich afvragen wie nu de eerste was, maar het voornaamste is dat we allemaal aan hetzelfde zeel trekken.

Zoals u terecht aanhaalt, ben ik niet autonoom bevoegd voor de gecombineerde vergunning. Het woord zegt het zelf, het gaat hierbij om een 'gecombineerde bevoegdheid'. Vlaanderen is bevoegd voor de toelating tot tewerkstelling, de federale overheid voor de toegang tot het grondgebied. Hiervoor is minister De Block bevoegd.

We hebben het in deze commissie al verschillende keren over arbeidsmigratie en kennismigratie gehad. Uit het grote aantal schriftelijke vragen blijkt de grote interesse in het dossier. Daar ben ik blij om, ook al betekent het voor mij veel werk. In 2019 werden meer dan 10.000 aanvragen ingediend om een gecombineerde vergunning te verkrijgen. Dit toont aan hoe belangrijk arbeidsmigranten voor onze economie zijn.

Maar er zijn, terecht, wel wat zorgen, meer bepaald over de tijd die een aanvraagprocedure in beslag neemt. Daarom heb ik, mee op aangeven van Voka, onmiddellijk het initiatief genomen om verschillende belanghebbenden samen te brengen. Dit doen we in het belang van onze bedrijven. Naast Voka waren ook Agoria, Federgon, Fragomen, SD Worx, Janssen Pharmaceutica, imec, House of HR en de VLIR aanwezig.

Op basis van de bezorgdheden die mij ter ore kwamen, heb ik in december een aantal beleidsvoorstellen geformuleerd ten aanzien van minister De Block, meer concreet om de doorlooptijden in te korten voor een aantal categorieën werknemers.

Wie een verlengingsaanvraag indient voor dezelfde werkgever mag beginnen of blijven werken zodra het Vlaams Gewest groen licht geeft voor het luik tewerkstelling. Dit geldt natuurlijk enkel indien de werknemer zich legaal op het grondgebied bevindt. Er moet dus niet langer gewacht worden op groen licht van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Die brengt achteraf een advies uit. Indien dit negatief is, moet de tewerkstelling uiteraard stopgezet worden. Hetzelfde geldt voor wie een verlengingsaanvraag indient bij een andere werkgever.

Minister De Block heeft ingestemd met die twee voorstellen en ze zijn sinds vorige week volledig operationeel. Deze pragmatische oplossing is zeer belangrijk, gezien de hernieuwingsaanvragen momenteel 55 procent uitmaken van de dossiers economische migratie. Dat is dus geen kleine aanpassing, we krijgen een versnelling in meer dan de helft van de dossiers. Voor deze dossiers zou de behandelingstermijn verminderen tot een drietal weken. Wetende dat vanaf vier en een halve maand voordat de gecombineerde vergunning vervalt, een verlengingsaanvraag ingediend mag worden, zou het mogelijk moeten zijn om niet langer een onderbreking te hebben in de tewerkstelling. Dit was tot nu toe nog te vaak het geval. Dat probleem lossen we hiermee alvast op.

Een derde voorstel ging over de statuutswijzigingen. Dit gaat bijvoorbeeld over studenten die na het afstuderen aan het werk gaan. Ook voor deze groep stelde ik voor dat men aan de slag kan zodra de toelating tot arbeid in orde is.

De vierde groep zijn de visumvrijgestelden. Personen uit landen als de Verenigde Staten en Japan hebben geen visum nodig om naar hier te komen. Ook voor deze groep stelde ik voor dat men aan de slag kan zodra de toelating tot arbeid in orde is.

Het kabinet van minister De Block gaf aan hier principieel mee akkoord te zijn. Ik wacht nu op een omzetting van dit voorstel. Naar aanleiding van de media-aandacht voor het dossier heb ik begrepen dat minister De Block het economisch migratiebeleid aantrekkelijker wil maken voor buitenlands toptalent. Ik ga er dus

van uit dat zij dit snel wil omzetten. Proactief bereidt mijn dienst Economische Migratie de ICT-systemen hier alvast op voor.

Wat de capaciteit betreft, hebben we momenteel in Vlaanderen al een fast track voor gespecialiseerde technici. Dat gebeurt bijvoorbeeld in het kader van nationale veiligheid, zoals het onderhoud van kerncentrales. Ook voor sporters en seizoen-arbeiders geldt een fast track. Dat betekent dat dossiers binnen drie werkdagen volledig zijn behandeld door mijn dienst Economische Migratie en de Dienst Vreemdelingenzaken.

In Nederland wordt gewerkt met een verplichte erkenning, het 'referentschap', voor ondernemingen die buitenlands hoogopgeleid talent willen aantrekken. Op zich ben ik dat idee van referentschap wel genegen. We zijn met onze administratie aan het bekijken onder welke voorwaarden we zo'n systeem zouden kunnen opzetten, maar voor mij is er maar een doel, namelijk tijdswinst. Als dat systeem opzetten niets oplevert, dan moeten we daar natuurlijk niet aan beginnen. Het mag zeker geen tijdverlies opleveren, ook niet voor onze administratie.

Het systeem van de gastovereenkomst dat momenteel geldt voor de onderzoekers, kan als inspiratie dienen. Wat is dat? Onderzoekers kunnen een gastovereenkomst afsluiten met een erkende wetenschappelijke instelling. Doordat die overeenkomst wordt afgesloten met een erkende wetenschappelijke instelling, moet er geen gecombineerde vergunning meer worden aangevraagd. Dat zal in de toekomst wel moeten, maar dat hangt dan ook weer af van een Europese richtlijn die blijkbaar door collega De Block moet worden omgezet.

Het idee van referentiebedrijven is wat mij betreft dus een goed idee. De controle door Vlaanderen en de federale overheid kan dan ex post gebeuren. Maar nogmaals, we zijn aan het bekijken in welke mate het ons tijdswinst oplevert.

Ik ben uiteraard voor 'fast', ik kan ook heel 'fast' spreken, maar als je weet dat een kleine 9000 van de aanvragen aanvragen zijn voor hoogopgeleiden, ofwel 35 per dag, dan moet je ook beseffen dat we die niet allemaal op 2 à 3 dagen kunnen behandelen. Dat van die referenten lijkt dus eigenlijk het beste denkspoor. We kunnen op dit ogenblik niet iedereen in een fast track krijgen, maar ik hoop jullie er wel van te overtuigen dat we echt aan het bekijken zijn wat wel al mogelijk is.

De jongste maanden is er ook hard gewerkt aan een Vlaams elektronisch platform. Dat weten jullie. In januari en februari is met enkele werkgevers een elektronische aanvraagprocedure getest. In de loop van de maand maart zullen we alle aanvragen al elektronisch kunnen laten indienen. Papier is daar dus al verleden tijd. De hernieuwingsaanvragen kunnen vanaf dan ook rechtstreeks worden ingediend via het elektronisch WSE-loket (Werk en Sociale Economie). Dat betekent een administratieve verlichting, zowel voor de werkgever als voor de administratie.

Werkgevers zullen ook automatisch een mail ontvangen vierenvijf maanden voor het vervallen van de gecombineerde vergunning. Dat is wel van belang. Dat is dus een service aan bedrijven die we leveren. Zo wordt voldoende tijd gegeven om die verlengingsaanvraag in te dienen. Gisteren heeft de dienst Economische Migratie van het Departement Werk en Sociale Economie de grootste aanvragers van gecombineerde vergunningen over al die nieuwigheden geïnformeerd.

Ondertussen wordt er ook gewerkt aan het overkoepelende interfederale Limosa-platform. Via dat platform zullen alle aanvragen in de toekomst kunnen worden ingediend. Op dat platform zullen ook de gewesten en de federale overheid kunnen aanloggen. Daardoor zullen informatiestromen tussen de diverse diensten sneller en eenvoudiger kunnen verlopen. Daarnaast is er ook de website van de dienst Economische Migratie, die volledig vernieuwd is. Het loont de moeite om die eens te bekijken. Er is daar een simulator gemaakt waardoor werkgevers op relatief

eenvoudige wijze kunnen zien of er een gecombineerde vergunning moet worden aangevraagd, en zo ja, aan welke voorwaarden de werknemer dan moet voldoen.

Dan was er de vraag over de impact van en de vergelijking met het beleid van het Verenigd Koninkrijk. Ik heb die Britse beleidsnota toch eens grondig laten nalezen, en stel vast dat de krachtlijnen van het huidige Vlaamse en het toekomstige Britse beleid inzake economische migratie toch veel gelijkenissen vertonen. Zowel Vlaanderen als het Verenigd Koninkrijk trekken hooggeschoolde profielen aan op basis van een bepaald salarisbarema en middengeschoolde profielen voor specifieke knelpuntberoepen. Kortgeschoolden kunnen op uitzonderlijke basis toegang krijgen. In Vlaanderen gaat het dan bijvoorbeeld om seizoenarbeiders als er onvoldoende arbeidskrachten op de Europese arbeidsmarkt kunnen worden gevonden. In het Verenigd Koninkrijk krijgen buitenlandse seizoenarbeiders toegang op basis van quota. Die gelijklopende krachtlijnen tonen ook aan dat de 'race for talent' zowel binnen als buiten de Europese Unie geldt. Veel hangt nu echter af van het akkoord dat al dan niet kan worden gesloten tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk. Het zal jullie niet verbazen dat we dat met zeer veel aandacht en engagement volgen, en niet alleen dat, dat we proberen daar ook een beetje impact op te hebben.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): We evolueren alleszins in de goede richting wat dit betreft. Ik denk dat we blij mogen zijn met de stappen die zijn gezet, bijvoorbeeld inzake het platform. Ook de samenwerking tussen Vlaanderen en de federale minister is in dezen, denk ik, op dit moment voorbeeldig.

Dat neemt niet weg dat er nog wel wat stappen te zetten zijn. Een fast track van drie dagen voor alle dossiers is misschien moeilijk te realiseren, maar vier dagen is wat mij betreft ook goed. We moeten proberen te streven naar zo snel mogelijk. In die zin is het Nederlandse voorbeeld heel nuttig en haalbaar om te implementeren in Vlaanderen en België, rekening houdend met onze regelgeving en bevoegdheidsverdeling. Ik hoop dat dit verder bekeken kan worden. Welke timing kan er op dat studiewerk gekleefd worden? Wanneer kunnen we dus op een nuttige manier een nieuwe vraag stellen?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, wat de Nederlanders kunnen, moeten wij zeker ook kunnen en moeten we zelfs beter kunnen. Ik zie dat u zeer ambitieus en actief bent op dat vlak. Ook van minister De Block heb ik gehoord dat zij zeer ambitieus is. De Dienst Vreemdelingenzaken komt van een wachttijd van zes tot acht weken naar een termijn van twee tot drie weken. Laatst verklaarde de minister in de pers dat zij werk wil maken van binnen enkele werkdagen. Ik kan u nu niet vragen of dat ondertussen al zo is, want dat zal via het federale niveau moeten gebeuren.

Ondertussen heb ik van de Nederlandse collega's gehoord dat zij hun systeem van referenten hebben geëvalueerd. Dat is ook interessant om te bekijken. Ze zijn zeer ambitieus. In de evaluatie staat dat referenten en advocaten de procedure als overwegend positief zien, als een eenvoudige en snelle procedure op grond waarvan zij de migranten kunnen aantrekken die ze nodig hebben. Het zou zeker interessant zijn om de evaluatie van de wet Modern Migratiebeleid te bekijken.

Dus: soepele regels, korte en snelle procedures met de nodige aandacht voor een veiligheidsscreening. We moeten snel gaan, maar we moeten er ook voor zorgen dat er kwaliteit zit in de procedures. Ik kan dat enkel en alleen maar toejuichen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Het is belangrijk dat de toegangsprocedures zo kort mogelijk worden gehouden. Minister, het is goed dat u daar al suggesties voor hebt gedaan en dat dit blijkbaar goed wordt opgevolgd door de regering in lopende zaken op federaal niveau.

Vlaanderen heeft wel de erkenning van de buitenlandse diploma's volledig in de hand, wat hieraan gekoppeld is. Dat is belangrijk en we hebben het er al vaak over gehad. Er is ook al een grote weg afgelegd: de erkenning gaat al een pak sneller dan vroeger. Ik verwijs naar de discussies die we hier in het verleden al hebben gevoerd en vraag u om te blijven zoeken naar hoe die erkenning versneld kan worden, want dat hangt samen met dit onderwerp.

De voorzitter: Minister Crevits zegt het woord.

Minister Hilde Crevits: Het Nederlandse voorbeeld waarnaar u verwijst, is inderdaad inspirerend. Ik wil toch ook wel met enige trots melden dat de Nederlanders ook naar ons kijken, bijvoorbeeld naar hoe we omgaan met knelpuntberoepen. Het is een wisselwerking en het is goed om over elkaars muurtje te kijken.

Mevrouw De Vreese, de Dienst Vreemdelingenzaken heeft inderdaad een versnelling doorgevoerd, maar wij hebben dat ook gedaan. We zitten nu op zes weken. Er worden bij ons ook wel hevige inspanningen geleverd om sneller te gaan. Het is mijn bedoeling om een besluit aan de Vlaamse Regering voor te leggen dat de knelpunten inzake de Vlaamse bevoegdheid aanpakt. Het heeft geen zin om steeds met de vinger te wijzen naar het federale niveau. We moeten kijken wat we zelf beter kunnen doen. Zeker in tijden van arbeidskrapte waarbij er echt een 'war for talent' is, moeten we alles op alles zetten om dat te versnellen.

Mijnheer Ongena, u mag gerust trekken en sleuren bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Het is niet omdat de politiek iets wil dat de diensten direct meegaan, maar ik veronderstel dat dit wel in orde komt.

Wat de buitenlandse diploma's betreft, heb ik vernomen dat er deze week een interessant advies komt van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), waar ik met zeer veel interesse naar uitkijk en dat jullie wellicht met veel interesse zullen lezen en waar jullie vragen over zullen stellen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel voor de uitnodiging om bijkomende vragen in te dienen, we zullen die ter harte nemen. Ook dank voor de bijkomende antwoorden. Ik denk dat de samenwerking met Nederland wel mogelijkheden biedt. We kunnen van elkaar leren in een soort Groot-Nederlandse gedachte die we inzake kennismigratie in de praktijk kunnen brengen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

– Robrecht Bothuyne treedt als voorzitter op.

Maaïke De Vreese (N-VA): We moeten inderdaad inzetten op de snelle en efficiënte procedures, maar bijkomend ook op de klantvriendelijkheid bijvoorbeeld naar onze ondernemers. Ik hoorde u het daarnet hebben over de administratieve rompslomp via die referenten en dergelijke. Ik ben benieuwd wat we op dat vlak aan efficiëntiewinst kunnen doen, maar ik denk dat dat ten gronde moet worden bekeken. Dat zullen we in de toekomst zien.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verschuiving van de doelgroepkorting van 55-plussers naar 58-plussers en het effect ervan op de social profit
– 1486 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Collega's, op dit eigenste moment staan de medewerkers van de zorgsector in weer en wind actie te voeren voor betere werkomstandigheden, voldoende omkadering en voldoende personeel in de zorgsector en in de sociale profit in het algemeen. De doelgroepkorting verschuift van 55-plussers naar 58-plussers. Dat heeft wel wat impact in hun sector.

De regering heeft namelijk beslist om de korting voor oudere werknemers van 55- naar 58-plussers te verschuiven. Eigenlijk is het een besparingsmaatregel, ook al hebben we als sp.a begrip voor een efficiëntieoefening binnen de doelgroepkortingen om ze maximaal te laten renderen. Maar de besparing heeft wel gevolgen voor bepaalde sectoren binnen de social profit. Meer bepaald heeft de korting op de RSZ-bijdragen (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) in de paritaire comités 318 en 337 en de voormalige sociale werkplaatsen nogal wat impact. Deze vermindering zorgt er immers voor dat de loonkosten in een sector waar de marges niet zo breed zijn, toch wat gematigd worden. Door de beperking van de doelgroep van de RSZ-korting zal de ademruimte voor de bedrijven afnemen. Dit wordt versterkt door het feit dat de sociale sector een redelijke 'oude' sector is, met 33,4 procent 50-plussers. Voor deze sectoren betekent deze efficiëntieoefening binnen de doelgroepkorting dan ook een aanzienlijke kostenverhoging. Daar komt bij dat de socialprofitsector, zoals de opvoedingsdiensten en de welzijns- en gezondheidssector, voor een groot deel buitengesloten is van de doelgroepvermindering voor zittende 58-plussers en voor de aanwerving van 58-plussers.

Minister, hoe groot schat u het effect in van deze verschuiving van de leeftijd van 55- naar 58-plussers van deze doelgroepvermindering? Wat is de impact van deze doelgroepverminderingsverschuiving op de sector van de social profit?

De verschuiving van de doelgroepvermindering zorgt voor een kostenstijging, zoals de sector aangeeft. Bent u bereid in overleg te gaan met de partners uit die sectoren om oplossingen te zoeken voor de afname van de middelen? Hebt u eventuele acties op stapel staan?

Overweegt u de uitbreiding van de doelgroepvermindering voor de aanwerving van niet-werkende werkzoekende 58-plussers in de social profit naar de paritaire comités 319, 329, 330 en 331?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We hebben over het doelgroepenbeleid en de doelgroepenvermindering al vaak gediscussieerd. Het Vlaamse doelgroepenbeleid is in evolutie omdat de arbeidsmarktomstandigheden evolueren. Aangezien we er met de doelgroepkorting naar streven om de beschikbare middelen zo doelgericht en efficiënt mogelijk in te zetten, is het effect van de verschuiving van de leeftijd van 55 naar 58 jaar net bedoeld om de positie van de achtergestelde groepen op de arbeidsmarkt te versterken en hun extra kansen op tewerkstelling te bieden.

Er zijn de laatste jaren heel wat inspanningen gedaan om duidelijk te maken dat 50-plussers niet te oud zijn voor de arbeidsmarkt. Dat de leeftijdsbarrière ondertussen

is opgeschoven, is op zich een positieve boodschap. Collega Gennez, als ik mij niet vergis hebt u dat ook al erkend. De aanpassing van de doelgroepkorting naar 58 is dan ook logisch te verklaren. We geven nu de 58-plussers een duwtje in de rug bij aanwerving en tewerkstelling. Voor de 60-plussers is er nagenoeg geen arbeidsmarkt beschikbaar. Dat is onlangs nog gebleken. Daar is echt wel veel werk aan de winkel.

Op dit ogenblik zijn er overgangsmaatregelen van toepassing voor personen die op 31 december 2019 al 55 jaar waren. Deze personen openen voor hun werkgever nog steeds het recht op een doelgroepvermindering, ongeacht of ze eind 2019 aan de slag waren of niet. Dus: een werkzoekende van 55 jaar die op 1 april van dit jaar een job vindt, zal in aanmerking komen voor een doelgroepvermindering. Ook de werknemer van 56 jaar die op 15 juni van werk verandert, zal voor zijn nieuwe werkgever een recht op de doelgroepvermindering openen.

De enige leeftijdsgroep die momenteel het effect voelt, bestaat uit personen die in 2020 55 jaar worden. Zij openen bij hun werkgever geen recht op de doelgroepvermindering. Pas als ze 58 jaar worden, komen ze in aanmerking. Zo schuiven we systematisch de leeftijdsgrens op naar 58 jaar. We hebben dus geen shocktherapie willen toepassen. We hebben zeer uitgebreide overgangsmaatregelen genomen.

We hebben nog geen cijfers die exact kunnen aantonen welk gevolg de verschuiving met zich meebrengt aangezien we nog in het eerste kwartaal van 2020 zitten. De aangifte gebeurt pas in het tweede kwartaal. De gegevens moeten nog verwerkt worden. Ik verwacht dat we pas na de zomer een relatief concreet zicht zullen hebben op de situatie vanuit de RSZ.

De bedoeling van de doelgroepverminderingen is om "het nadeel van een groep op de arbeidsmarkt als gevolg van de kenmerken van die zelfde groep te compenseren". Zo is het beschreven in de memorie van toelichting bij de zesde staatshervorming.

De werkzaamheidsgraad van de 55- tot 57-jarigen is de voorbije jaren gestegen. Het lijkt me dan ook logisch om de middelen meer gericht te gaan inzetten op een groep die het nog steeds moeilijk heeft op de arbeidsmarkt.

U spreekt over een kostenstijging voor de social profit, maar, collega Gennez, ook andere sectoren worden geconfronteerd met vergrijzing. Op basis van het tweede kwartaal van 2019, het recentste waar we nu over beschikken, weten we dat 5 procent van de Vlaamse werknemers tussen 55 en 59 jaar de doelgroepvermindering krijgt. Het klopt wel dat er verschillen zijn tussen sectoren, want er zijn ook sectoren met een hoger aandeel 55- tot 59-jarigen met doelgroepvermindering, onder andere het busvervoer, met 18,2 procent, en de textielnijverheid, met 16,2 procent. Maar we kunnen op die doelgroepkortingen moeilijk een sectoraal beleid voeren. Als je een maatregel neemt, neem je die voor een hele groep. Juridisch kan dit moeilijk anders.

Mensen langer aan het werk houden is een belangrijke uitdaging. Het is de doelstelling van de Vlaamse Regering om de werkzaamheidsgraad te verhogen. Het zal dus belangrijk zijn om in te zetten op het tegengaan van vervroegde uittreding. Ook sectoren zullen initiatieven moeten nemen om werknemers langer aan boord te houden. Via de sectorconvenanten hebben de sectoren trouwens wel de mogelijkheid om accenten te leggen in functie van de sectorale eigenheid van de sector zelf. In sectoren met een groot aantal oudere werknemers zal bijvoorbeeld de werkbaarheid een grotere rol spelen in de actieplannen.

Collega Gennez, ik heb al socialprofitbedrijven bij mij gehad die hun statistieken lieten zien, waaruit bleek dat zij verhoudingsgewijs meer 55-plussers hebben. Tussen de bedrijven bestaat daar een vrij groot verschil. Twee weken geleden kwam ik in een gewoon profitbedrijf, waar ik ook schrok van de leeftijdspiramide.

Zij hebben medewerkers die heel trouw zijn aan het bedrijf en daar heel lang blijven. Daardoor heeft dat profitbedrijf de effecten die u net beschreef.

Het is een shift die we gedaan hebben. Het is voor een stuk besparing, maar het is ook een shift van werkgeversvoordelen naar de jobbonus die we willen invoeren, dus meer netto voor de laagste lonen. Dat zijn keuzes die we gemaakt hebben.

U weet dat ik op zich niet negatief sta tegenover een grotere gelijkschakeling van de social profit en de reguliere sector. Er is al een ongelijkheid weggewerkt. De werkbaarheidscheque is ook van toepassing op de social profit. Wat de doelgroepkorting betreft, komt de social profit in aanmerking voor de jongerenkorting, de premie langdurig werkzoekenden en de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP). Daar is dus gelijkheid, maar dus ook gelijkheid als je iets afschaft.

Op het vlak van de doelgroepkorting voor ouderen is het niet vanzelfsprekend. Bij de inkanteling van de bevoegdheid in 2016 heeft de Vlaamse Regering samen met de sociale partners een aantal principes vastgelegd. De doelgroepvermindering voor oudere werknemers was daarbij voorbehouden voor werkgevers van categorie 1, zijnde de privésector. Dat was zo onder de federale regelgeving en dat is zo gebleven onder de Vlaamse. Wat de doelgroepkortingen betreft, vallen de werkgevers van de social profit meestal onder categorie 2. Die werkgevers kunnen een beroep doen op de sociale maribel, wat de andere werkgevers niet kunnen. Werkgevers uit de social profit die wel onder categorie 1 vallen, kunnen uiteraard wel een beroep doen op de vermindering.

We hebben nu net een hervorming doorgevoerd door de verhoging van de leeftijdsvoorwaarde. We gaan de effecten van die hervorming afwachten. We bereiden de komende tijd ook een doelgroepkorting voor in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt. Mij lijkt het daar wenselijk om een gelijke aanpak te hanteren en geen onderscheid te maken tussen de social profit en de private sector.

Collega Gennez, u weet dat we twee weken geleden een groot akkoord gesloten hebben rond de 120.000 jobs. Verso zit mee rond de tafel als de SERV samenkomt. Het is dus evident dat ik ook met de social profit zal overleggen als we nieuwe maatregelen gaan nemen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Bedankt voor het uitgebreide antwoord over de stand van zaken, minister. Het is zeer technische materie. Een aantal bedrijven binnen Verso hebben ons gecontacteerd met de 'cri de coeur' over hun wat ouder worden-de personeelsbestand en de impact die de verschuiving van de doelgroepkorting met zich meebrengt voor hen.

Gezien het personeelstekort in de sector, denken we dat het niet onverstandig zou zijn om te onderzoeken of de twee RSZ-kortingen binnen de social profit die wel gecombineerd kunnen worden – gezinszorg en aanvullende thuiszorg, PC 318, de sociale werkplaatsen, PC 327, en de non-profit, PC 337 – kunnen worden uitgebreid naar opvoeding, PC 319, ouderenzorg, PC 329, woonzorgcentra, PC 330, en kinderopvang, PC 331.

De doelgroepkorting voor oudere werknemers, gecombineerd met de twee andere RSZ-kortingen, zouden de social profit heel wat ademruimte kunnen geven, minister. Gezien het feit dat de mensen vandaag ook in weer en wind actie voeren voor werkbaar werk en meer handen in de zorg, denk ik dat dit een concrete maatregel is die u samen met uw collega van Welzijn eens moet bekijken en overwegen. U zult daarvoor op vele banken, ook in dit parlement, steun vinden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik wil het even hebben over de sectoren in de social profit waar die RSZ-korting wel toegepast wordt. Collega Gennez is bezorgd over de impact van die verschuiving van 55 naar 58. Ik denk, minister, dat met wat er in de plaats komt, namelijk die individuele korting, die vrees volledig weggenomen kan worden. Door de individuele korting, die nog moet worden uitgewerkt, zal het voor iemand van 55 of 56, wanneer die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft en in het kader van de individuele korting in aanmerking komt, wel nog altijd mogelijk zijn. Tegelijk zal het zelfs mogelijk zijn dat iemand van pakweg 32 of 33 met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, ook zo'n korting krijgt. Volgens mij is die bezorgdheid over de sectoren waar het al kan worden toegepast, ongegrond, omdat die individuele korting er komt. Kunt u dat bevestigen, minister?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank u voor uw aanvullingen.

Mevrouw Gennez, de aanduiding van die paritaire comités is een federale bevoegdheid. Ik kan dat zelf niet doen.

Mijnheer Ronse, wat betreft uw opmerking over die individuele korting, hebt u in theorie gelijk. Ik geef in dit verband alleen een persoonlijke bezorgdheid mee. Toen ik nog bevoegd was voor onderwijs – mevrouw Gennez zal het zich nog herinneren – wilden we de ondersteuning die kinderen krijgen in de scholen individueel regelen. We hadden een budget en we wilden voor elk kindje afzonderlijk bepalen of het al dan niet ondersteuning op school nodig had. Dat is nu afhankelijk van een individuele evaluatie, maar ik heb gemerkt dat dit tot heel wat ongerustheid leidt. Als we werken met een individuele korting, wil ik niet in een situatie van onhelderheid terechtkomen, waarbij we niet goed weten waarom iemand al dan niet een individuele korting krijgt. Het zal heel belangrijk zijn om daar ook voldoende formele criteria aan te kunnen verbinden. Ik zeg niet dat mensen fundamenteel jaloers zijn, maar als iets afhankelijk is van een persoonlijke appreciatie, zal persoon A dat anders appreciëren dan persoon B. Dat is mijn grote zorg in een individueel systeem. In een ideale wereld is dat perfect, het staat ook zo in het regeerakkoord en ik sta daar achter. De operationalisering daarvan zal niet evident zijn. We zullen goed moeten nadenken over hoe we dat gaan doen. Mijn persoonlijke ervaring heeft me geleerd dat het glashelder moet zijn, anders zullen er veel klachten komen. De ombudsman heeft nog maar net zijn verslag voorgesteld. Ik zou niet graag hebben dat de maatregel als grootste bron van klachten in het boek der klachten voorkomt.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): De argumenten zijn uitgewisseld, waarvoor dank. Dit wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van competenties voor zorgverleners en poetshulpen – 1556 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): We blijven in de social profit en in de zorg, gezien de actualiteit van de dag. De vraag naar dienstverlening in de socialprofitsector neemt elke dag toe. Die wordt gedreven door fenomenen zoals de vergrijzing, gezinsverduinning

en evoluties op de arbeidsmarkt, waarbij we zoveel mogelijk mensen aan het werk willen hebben. Zo is het aantal 65- en 80-plussers in België toegenomen tot respectievelijk 1.103.365 en 616.233 in 2016. Daarnaast woont 43 procent van de ouderen alleen, wat de nood aan externe zorg vergroot. Ook het aantal langdurig zieken en het aantal personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt neemt toe. Al deze factoren zorgen ervoor dat de socialprofitsector een tewerkstellingsgroei kent en een nog grotere groei verwacht.

In 2016 werkten er 313.847 medewerkers in de socialprofitsector, goed voor 14,7 procent van de werkgelegenheid in Vlaanderen. De afgelopen jaren groeide deze tewerkstelling met 2,47 procent per jaar, dat is 0,34 procent sneller dan de globale werkgelegenheidsgroei. Over een periode van 5 jaar zijn dit 36.000 extra medewerkers. Sectororganisatie Verso extrapoleerde deze groei naar de toekomst. Zij schatte dat er tussen 2016 en 2026 86.900 medewerksters aangeworven zullen moeten worden, dat zijn er 8688 per jaar. Deze schatting komt overeen met de werkgelegenheidsprognose van het federaal planbureau.

Deze groei moet bewerkstelligd worden terwijl de social profit ook een grote vervangingsgraad kent. Ik verwijs naar wat we daarnet hebben besproken, namelijk dat de social profit een relatief oud personeelsbestand heeft. Als we naar de vervangingsgraad en de uitbreidingsvraag kijken, betekent dit dat er volgend decennium elk jaar 17.600 medewerkers gevonden moeten worden. Minister, we hebben in het verleden heel vaak gediscussieerd over het lerarentekort, maar het tekort aan handen in de zorg en in de social profit is een minstens even groot probleem. We roepen dus op tot creativiteit om die mensen te vinden. Ook hier is een focus op herintreders en zijinstromers aangewezen.

Een manier waarop de herinstroom en de zijinstroom gefaciliteerd kunnen worden, is het organiseren van een onderbouwd EVC-beleid (erkenning van verworven competenties) met een duidelijke, toegankelijke en eenvoudige procedure gebaseerd op gevalideerde testen op basis van beroepskwalificaties. Welke EVC-trajecten bestaan er voor de beroepskwalificatie 'zorgkundige'? Hoeveel personen zitten er in dat traject? Hoeveel van die personen hebben al een erkenning verkregen? Welke EVC-trajecten bestaan er voor de beroepskwalificatie 'huishoudhulp zorg'? Hoeveel personen zijn er daar gestart? Hoeveel personen hebben die erkenning gekregen? Ik herinner mij nu plots dat deze laatste vragen ook schriftelijk zijn ingediend omdat mij was gevraagd om die om te zetten.

Welke initiatieven worden er genomen om mensen toe te leiden naar deze erkenningstrajecten en ze erin te begeleiden? In het verleden is hier het ESF-project (Europees Sociaal Fonds) ZOCO (ZOrgCOMpetenties) voor opgestart. Hoe werd dit project geëvalueerd en plant u nog soortgelijke acties?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: In de eerste reeks EVC-standaarden is het aantal standaarden in de social profit beperkt tot de beroepskwalificaties 'kinderbegeleider baby's en peuters' en 'kinderbegeleider schoolgaande kinderen'. Ik heb in het verleden al gezegd dat het absoluut mijn bedoeling is om daar naar veel meer te gaan. Het erkennen van competenties is een heel belangrijk instrument voor de zorgsector. U hebt een beeld geschetst van de urgentie en die is actueler dan ooit. Ik kan uw analyse dan ook bijtreden.

VDAB en de zorgsector hebben aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) voorgesteld om voor de beroepskwalificaties 'huishoudhulp in de zorg', 'logistiek assistent in de gezondheidszorg' en 'zorgkundige' dit jaar EVC-standaarden te ontwikkelen. Dat is de bedoeling, maar u weet ook dat, omdat het over zorg gaat, dit met heel veel zorg

moet gebeuren. U hebt daarover ook een schriftelijke vraag 402 gesteld, maar ik geef u dit antwoord ook al mee.

Eenmaal deze standaarden erkend zijn, zullen EVC-procedures voor deze beroepskwalificaties mogelijk worden. Als deze EVC-standaarden er zijn, zullen zij als bijkomend instrument ingeschakeld worden om het gebruik van leerladders in de zorgsector te versterken. De competenties die mensen al verwerven thuis of door zorgtaken die ze op zich nemen in de gezins- of andere context, kunnen dan gevalideerd en gewaardeerd worden.

Het ZOCO-project is een ESF-project en liep van 1 september 2013 tot 31 augustus 2015. De disseminatiefase liep van 1 oktober 2015 tot 31 december 2015. Op 27 april 2017 is aan voormalig minister Muyters en mezelf door mevrouw Coppé dezelfde vraag over dit project gesteld. U kunt het antwoord daarop terugvinden op de website van het Vlaams Parlement. Het is nu niet nuttig om dat antwoord helemaal opnieuw te geven.

Caroline Gennez (sp.a): U mag het mij bezorgen.

Minister Hilde Crevits: Het is een vrij lang antwoord. U kunt het gemakkelijk terugvinden. Het is een vraag om uitleg van 27 april 2017 van Griet Coppé. Die procedure is de voorloper van de huidige EVC-procedure en kan ook worden gebruikt om kandidaten voor de opleiding tot logistiek assistent, verzorgende of zorgkundige de mogelijkheid te bieden om een verkort traject te volgen. We hebben nog een aantal van die projecten. Maar nu er een EVC-decreet is, moeten we dat natuurlijk gebruiken.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik ben blij dat u de urgentie onderkent. U weet dat we bij de eerste lijst EVC's inderdaad de bezorgdheid hadden aangegeven om ook in de social profit voor de zorgprofielen een tandje bij te steken naar EVC. We denken dat het simpel is om op die weg verder te gaan. We kijken uit naar de concrete cijfers die u als antwoord zult geven op de schriftelijke vraag. En dan komt hier ongetwijfeld een vervolg op de discussie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de engagementsverklaring van de Vlaamse Regering en de sociale partners om 120.000 extra jobs te creëren

– 1587 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het akkoord tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners om 120.000 extra Vlamingen aan de slag te krijgen

– 1607 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, dag op dag een week na Valentijn heeft de Vlaamse Regering samen met de sociale partners een engagementsverklaring ondertekend om de belangrijke doelstelling die ook in het Vlaams regeerakkoord

werd opgenomen, om deze legislatuur 120.000 extra jobs te realiseren, wat meer kracht bij te zetten. Daarbij zal het vooral zaak zijn – dat weten we ook al langer – om niet enkel te kijken naar die groep van officieel werkzoekenden, maar ook de zogenaamde stille arbeidsmarktreserve aan te spreken.

We lezen in die engagementsverklaring dat er voor 2020 vier prioritaire groepen werden afgelijnd: de neetjongeren (not in education, employment or training), leefloners, langdurig zieken zonder arbeidscontract en mensen die de arbeidsmarkt hebben verlaten om zorgtaken op zich te nemen.

De grote uitdaging is om die vier vooropgestelde doelgroepen te overhalen – te verleiden, zoals collega Ronse dat altijd zegt – om naar die arbeidsmarkt te komen. Men zal dat niet altijd met een stok kunnen doen, maar men zal vooral moeten motiveren, stimuleren en ondersteunen.

We hebben gelezen dat de engagementsverklaring tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners op korte termijn moet uitmonden in een afgerond akkoord. Er is afgesproken dat de afspraken en de doelstellingen jaarlijks zullen worden opgevolgd en gemonitord.

Minister, welke timing wordt voorzien om dat aangekondigd akkoord af te ronden?

Via welke concrete pistes zullen mensen uit de stille arbeidsmarktreserve worden gestimuleerd om de stap naar de arbeidsmarkt te zetten? Is daar al wat zicht op?

Zijn er nog technische en wettelijke hindernissen die moeten worden overwonnen om te komen tot een adequate data-uitwisseling van niet-actieven in de richting van VDAB? Want dat is natuurlijk cruciaal: we moeten die mensen ook vinden.

Zullen binnen afzienbare termijn ook nog andere niet-actieven die niet behoren tot een van de vier doelgroepen worden aangesproken om zich op de arbeidsmarkt aan te bieden? Aan welke groepen wordt dan gedacht?

Wie zal instaan voor de monitoring van de vorderingen? Wat zal worden gemeten en op welke manier zal dat gebeuren?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik zal de sterke inleiding, schets en context die collega Ongena heeft gegeven, niet herhalen. Het is zeer positief dat de minister de sociale partners mee heeft geschaard achter het regeerakkoord en achter een aantal zeer vernieuwende zaken die in het regeerakkoord staan over het aanspreken van andere groepen en daarvoor niet meer te kijken naar het pure feit dat iemand een werkloosheidsuitkering geniet maar om veel breder te gaan.

Mijn vraag is eerder specifiek. Wat zijn de unieke, vernieuwende engagementen die de sociale partners in het kader van dat akkoord hebben genomen? Wat gaan de vakbonden en werkgevers zeer concreet doen? Wat hebben ze beloofd in het kader van dat akkoord om de Vlaamse Regering te helpen om resultaten te boeken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik was zeer verheugd om vast te stellen dat de sociale partners de ambitie van de Vlaamse Regering rond de 120.000 jobs onderschrijven. Ik heb ze een aantal weken geleden bij mij gehad. Zij hebben een akkoord gesloten: 'Iedereen aan boord'. De Vlaamse Regering heeft dat nog niet gevalideerd. Ik heb hun gevraagd of zij akkoord zijn om 'Iedereen aan boord' om te turnen tot een inschaling in het plan 120.000. Als jullie nu vragen wat de punctuele maatregelen zijn, wel die zitten eigenlijk in het akkoord 'Iedereen aan boord'. Maar dat akkoord moet vertaald worden naar de 120.000. Ze konden daarop 'neen'

antwoorden en zeggen dat ze die 120.000 niet zagen zitten, of ze konden er 'ja' op antwoorden. Het antwoord was 'ja' en ze waren ook bereid om een engagement te tekenen.

De bedoeling is dat we binnen enkele weken – er is expliciet gevraagd om het niet over maanden te hebben maar over weken – het geconcretiseerde plan maken, waar de basis al voor bestaat. Een van de partners, Hans Maertens, die jullie kennen, heeft zelfs gesteld dat de arbeidsmarkt in brand staat en dat er bij de bedrijven duizenden vacatures openstaan. Dat kost dan weer economische groei. Er is afgesproken om voor Pasen een aantal heel concrete maatregelen voor te stellen in een akkoord waar al heel veel basismateriaal over bestaat, zoals ik al zei.

U hebt gezien hoe we die 120.000 berekenen. Ik wil dat nog eens opnieuw uitleggen. Het is niet 120.000 delen door 4. We nemen een normale groei, we nemen wat we bovenop de verwachte groei hebben en we tellen daar ook de vergrijzing bij, want mensen die op pensioen gaan, moeten ook worden vervangen. Dat is de berekening die we gemaakt hebben.

We zetten op drie sporen in om 120.000 mensen extra aan het werk te krijgen. Een eerste spoor is het versterkt inzetten op retentie. We hebben het daar vandaag eigenlijk al in twee vragen over gehad. Retentie is: wie aan de slag is moet aan de slag blijven. Dat is wat mij betreft bij uitstek een terrein voor sociale partners en van samenwerking met de sociale partners. Het gaat hier immers over tijdig om- en bijscholen en over werkbaar werk.

Een tweede spoor is het inzetten op verbetering van de huidige arbeidsbemiddeling en competentieversterking. Dit is in de eerste plaats een opdracht van een versterkte VDAB, die dat natuurlijk zou moeten doen met heel veel partners. Ik heb onmiddellijk mails gekregen, bijvoorbeeld van de uitzendkantoren die zeggen dat ze daarin ook een heel belangrijke partner zijn. Ik heb van hen ook al heel concrete voorstellen gekregen om acties te ondernemen rond herintreders en om mensen te laten kennismaken met de arbeidsmarkt. Je voelt daar een heel groot engagement.

Een derde spoor is het inzetten op de stille arbeidsmarktreserve, zoals de heer Ongena dat heeft verwoord. Ik vind het trouwens een mooier woord dan herintreders. Dat is een verbredingsstrategie die we moeten voeren. Dit is een taak van VDAB, maar ook van de vele partners die we hebben op een aantal maatschappelijke domeinen en beleidsniveaus. We moeten dat nu heel concreet vertalen. Dat wordt nu voorbereid.

Collega's, ik ben ook van plan om na het akkoord dat we met de sociale partners hebben gesloten eenzelfde oefening te doen met de lokale besturen, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), omdat zij wat mij betreft ook een gedroomde partner zijn om mee de schouders te zetten onder de doelstellingen die we willen halen. We hadden het hier vorige week of twee weken geleden over leefloners. De lokale besturen betalen uit en kennen de mensen. Zij zitten in de ideale positie om mee te screenen en te achterhalen welke de arbeidsmogelijkheden zijn van bepaalde mensen. Telkens als je iemand vanuit de leefloonsituatie op de arbeidsmarkt krijgt, betekent dat dubbele winst. Daarom moeten we proberen om de lokale besturen mee te trekken in onze poging ons doel te bereiken.

De werktekst wordt verder geconcretiseerd. Ik werk samen met VDAB en het Europees Sociaal Fonds (ESF) een nieuwe oproep uit om kwetsbare jongeren te begeleiden naar werk. We willen daar 12,5 miljoen euro in investeren. Dat is de specifieke aanpak voor de niet-jongeren, die ook een prioritaire doelgroep vormen.

Collega Ongena zei dat er nog doelgroepen zijn. Dat is uiteraard juist. Maar je moet prioriteiten leggen.

Er zijn heel wat technische en wettelijke hindernissen. VDAB werkt aan een voorstel om het decreet aan te passen, zodat zij de taak van activeringsregisseur uit het regeerakkoord en uit de beleidsnota kan opnemen. Er zijn wijzigingen nodig. VDAB kan bijvoorbeeld niet zomaar de persoonsgegevens van alle mensen stockeren. Als het mensen zijn die niet beroepsactief zijn en ook niet ingeschreven zijn bij VDAB, moeten we toestemming krijgen van de Gegevensbeschermingsautoriteit, de vroegere Privacycommissie. Zolang VDAB niets heeft, kan het wat dat betreft niets doen. Daar wordt aan gewerkt.

De neets, de leefloners, de mensen met gezondheidsproblemen en de zijinstromers zijn de prioritaire groepen omdat we, zoals jullie ook willen, willen focussen. Voor mij zijn de neetjongeren het meest prioritair omdat dat jonge mensen zijn zonder diploma secundair onderwijs, niet ingeschreven bij VDAB, nu wel traceerbaar dankzij de koppeling van de databanken, en met een hele beroeps carrière voor zich. Als we niet op die jongeren inzetten, verliezen we mogelijk levenslange carrières. Dat is slecht voor de economie maar dat is nog slechter voor de persoonlijkheidsontwikkeling van de jongeren in kwestie.

Natuurlijk wil dat niet zeggen dat we de andere groepen uitsluiten. We gaan ervan uit dat maatregelen die we uitwerken, bijvoorbeeld voor mensen die een RIZIV-uitkering (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering) hebben, ook positief zullen zijn voor mensen met een integratievergoeding.

We hebben ESF-oproepen: outreach en activering enerzijds, tewerkstellingstrajecten anderzijds. Die oproepen werden begin dit jaar opgestart en lopen twee jaar. We lieten aan de indieners de keuze om een nieuwe niet-actieve beroepsgroep te kiezen. Sommige projecten zijn heel gericht, bijvoorbeeld op gedetineerden, ook een moeilijke groep. In andere projecten is dat niet bepaald en zal er via de partners en de outreachende activiteiten worden toegeleid.

Vorig jaar organiseerde VDAB de zoekconferentie Elk Talent Telt. We hebben daar hefbomen gezocht om de tewerkstellingskansen voor vrouwen met een migratieachtergrond te verhogen. Daaruit bleek een probleem van erkenning van competenties voor kinderopvang. Uit het onderzoek van VDAB bleek dat ze nu mogelijk niet beroepsactief zijn maar dat dit in de toekomst, als de kinderen wat groter zijn, absoluut mogelijk is. Vandaar onze focus op elders verworven competenties (EVC's), die we in dat verband moeten laten erkennen.

Collega's, wij willen dus vanuit de specifieke groepen de drempels zoeken en meer informatie vergaren, en dan ook de dienstverlening verbeteren van VDAB maar ook van alle partners van VDAB.

Het Departement Werk en Sociale Economie zal de monitoring coördineren en zal hiervoor een beroep doen op de gegevens van VDAB en het ESF, maar ook van andere databronnen, zoals de gegevens van de enquête naar arbeidskrachten (EAK) voor de werkzaamheidsgraad. We zullen dus geen nieuwe monitoringsystemen op touw zetten, maar wel gebruik maken van de beschikbare instrumenten, anders proberen we opnieuw het warm water uit te vinden en verliezen we daarvoor energie.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Bedankt, minister. Ik had nog een bijkomende vraag over de relatie tot het SERV-akkoord 'Iedereen aan boord', maar u hebt daar al op geantwoord. Ik ben blij dat dat de basis vormt. Dat toont aan dat die engagementsverklaring meer is dan iets louter symbolisch. Het is duidelijk dat het gefundeerd is en dat er al heel veel op de plank ligt. Ik heb uit uw antwoord ook begrepen dat men op heel veel domeinen echt al stappen aan het zetten is. Ik ben

blij dat men tegen Pasen zelfs al de eerste concrete maatregelen wil afspreken en dat VDAB ook al bezig is om het nodige werk te doen.

Ik ben tevreden met het antwoord. Mijn bekommernis was vooral of het – negatief uitgedrukt – een showmoment was. Maar neen, het was meer dan een showmoment. En daar we heel blij om, want we zullen het ook nodig hebben dat iedereen daar mee zijn schouders onder zet om die belangrijke doelstellingen te halen. Alvast bedankt.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik ben het met u eens, minister, dat neetjongeren een van de belangrijkste groepen zijn. We moeten daar keihard op inzetten, en dat doen we ook. Dat is goed. Een andere belangrijke groep zijn de langdurig zieken. En daar zijn er gigantisch veel van. In analyses van Stijn Baert is dat een van de eerste groepen waarvan hij zegt dat daar prioritair op moet worden gewerkt.

We zien dat de samenwerkingsovereenkomst VDAB-RIZIV resultaten met zich meebrengt. De uitstroomcijfers naar werk zijn telkens stijgende. In dit akkoord spreekt men wel altijd heel expliciet over de groep langdurig zieken zonder arbeidscontract. Waarom die beperking? Waarom gaat het niet om alle langdurig zieken? Ook langdurig zieken mét arbeidscontract, en dat zijn er helaas nogal veel, zijn volgens mij perfect te versterken richting uitstroom naar werk. Dat hoeft niet altijd bij dezelfde werkgever te zijn. Dat kan ook bij een andere werkgever. De cijfers van VDAB en RIZIV bevestigen dat trouwens. Daarom is mijn vraag dus: waarom gaat het alleen over degenen zonder arbeidscontract?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Ongena, bedankt voor de appreciatie. Sommigen zeggen dat deze Vlaamse Regering geen project heeft. Ik vind de 120.000 jobs hét project van deze Vlaamse Regering. Veel tijd voor show is er dus niet. We moeten de hand aan de ploeg slaan. Uiteraard zou ik nooit naar een persmoment hebben willen gaan zonder dat we een basis hadden. We hadden een VESOC-moment (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité). Ik ben heel blij dat de minister-president ermee akkoord gaat om VESOC een beetje te herlanceren.

Die eerste vergadering was absoluut goed. De sociale partners stellen hun akkoord 'Iedereen aan boord' voor. Wij hebben daar nog niet alle maatregelen van uitgevoerd, maar als ze bereid zijn om te reframen, dan moeten wij ook bereid zijn om hen te betrekken bij onze maatregelen. Zij vragen bijvoorbeeld om nauw betrokken te worden bij de nieuwe doelgroepkorting. Voor mij is dat geen punt, want het is ook met hen dat we het overleg moeten voeren. Werkgevers, werknemers, iedereen zit samen aan de tafel. Er is dus zeker een basis.

Wat de langdurig zieken betreft, collega Ronse: ik heb daar al wat kritische bemerkingen over gekregen. Dat is heel vreemd. Langs de ene kant hebben we een enquête die aangaf dat een op de drie langdurig zieken graag zou werken. Maar langs de andere kant, als je daar dan over begint, zeggen de mensen die zwaar ziek zijn dat ze van de Vlaamse Regering moeten gaan werken, terwijl ze zo ziek zijn. Dat is absoluut niet de bedoeling. Wat we willen, is drempels wegnemen voor mensen die in een ziektesituatie zitten en die willen werken, maar niet kunnen, om allerlei redenen. Dat kan zijn door de uitkering die ze krijgen of door iets anders. Daar is de focus nu gelegd, zoals u meldt. Voor mij mag dat ook een grotere groep zijn, maar ik wil niet in een situatie komen dat je gaat bestraffen. We moeten hier echt wel behoedzaam werken en niet de indruk geven dat we hier een nieuw sanctioneringssysteem gaan uitwerken. Want het is net het omgekeerde dat we bedoelen, namelijk het wegnemen van drempels.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik denk dat het narratief richting langdurig zieken een positief narratief moet zijn. Wat dat betreft, deel ik uw mening. De boodschap moet zijn dat we ervoor zullen zorgen dat ze, als ze opnieuw aan de slag gaan, ten eerste hun uitkering al niet verliezen, dat ze een terugvalpositie hebben. Dat narratief moet er ook een zijn dat hun perspectief geeft: het is niet enkel bij hun huidige werkgever dat ze aan de slag kunnen, er zijn mogelijk andere werkgevers waar ze in andere omstandigheden aan de slag kunnen. Daarom vind ik het zo belangrijk om ook degenen met een arbeidscontract op een even stevige manier te ondersteunen en te versterken als degenen zonder arbeidscontract. Vandaar mijn bezorgdheid, want dat is wel een grote groep. Ik vermoed echter dat dat wel het geval zal zijn in de volgende samenwerkingsovereenkomst met het RIZIV.

De voorzitter: Wordt vervolgd, zeker wat dat luikje betreft.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de samenwerking van VDAB met Actiris en Forem – 1589 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik heb van u een interessant antwoord gekregen op een schriftelijke vraag. In 2018 heeft minister Muyters een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met zowel Actiris als Forem. De ambitie was om 2500 Waalse werknemers extra in Vlaanderen aan de slag te krijgen. Van de Brusselse werknemers weet ik het niet van buiten. Ik dacht een 1000-tal. Het positieve uit uw antwoord is dat die resultaten intussen behaald zijn. Op een paar honderden na is dat cijfer van 2500 werknemers gehaald. Een ander positief element is dat we zien dat VDAB de voorbije jaren steeds meer vacatures heeft doorgestuurd naar Forem, maar ook naar Actiris. Er is een uitzondering: in 2019 stuurde VDAB wel ongeveer 800 vacatures minder naar Actiris, op een totaal van 5000, dan in 2018. Dat is bizar, maar ik heb me al laten vertellen dat daar wel verklaringen voor zijn, dat daar een aantal knelpuntberoepen waren uitgezuiverd die er ook in Brussel zijn.

Dat is het positieve deel van het verhaal. Er is ook een eerder zorgwekkend deel. Zo is het raar dat zeer weinig Waalse cursisten deelnemen aan VDAB-opleidingen. In totaal waren dat er 54. Specifiek voor taalopleidingen waren dat er maar 21, op 2 jaar, terwijl je toch met een totaal andere arbeidsmarktcontext en veel andere opportuniteiten zit. Een mogelijke verklaring is natuurlijk dat men er veeleer voor kiest om de taal te leren op de werkvloer, of dat men van taal minder een prioriteit maakt, of dat er nog andere taalcursussen zijn die worden ingezet buiten VDAB om. Ik denk dus ook niet dat we ons mogen blindstaren op dat cijfer, maar het zou toch goed zijn om de tijd te nemen om na te gaan hoe dat juist komt.

Wel wat zorgwekkender, en dat is wel iets waarbij we moeten stilstaan, denk ik, is dat Forem aan VDAB nul feedback geeft over het aantal werkzoekenden dat Forem doorstuurt naar vacatures die VDAB naar Forem heeft doorgestuurd. Het lijkt me wel vrij essentieel dat daar transparantie over is en dat er in vertrouwen wordt gewerkt. Hetzelfde geldt voor Actiris. Daar werd zelfs geen informatie over gegeven.

Bijzonder hoopgevend was het interview met mevrouw Vanboeckstal, de administrateur-generaal van Forem in De Standaard van 27 februari. Zij hield daarin een

zeer voluntaristisch pleidooi voor nog meer samenwerking. Ze richtte zich ook nog expliciet tot Voka en de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO).

Minister, is het mogelijk om die samenwerkingsakkoorden open te breken, om te heronderhandelen en zeker wat meer transparantie te krijgen van de partners, en misschien ook de ambities wat op te schroeven? Wat zijn mogelijke oorzaken in verband met die lage respons op die VDAB-opleidingen, zeker die taalcursussen? Als u bereid bent om die akkoorden te heronderhandelen, binnen welk tijdspad hoopt u daarmee te landen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorafgaand wil ik opmerken dat het hier over twee van elkaar losstaande samenwerkingsakkoorden gaat. Er is enerzijds het akkoord tussen Vlaanderen en Brussel met VDAB en Actiris en anderzijds het akkoord tussen Vlaanderen en Wallonië met VDAB en Forem. Ik zal de evaluaties dan ook splitsen.

Ik begin met Actiris. VDAB kan niet met een druk op de knop zicht krijgen op gegevens van Actiris, maar dat betekent niet dat er geen vertrouwen en transparantie is. Het gaat om een ICT-aangelegenheid. VDAB en Actiris hebben een lange geschiedenis van samenwerking. We bespraken dit al uitvoerig in deze commissie op 30 januari. Hetzelfde geldt voor de samenwerking tussen VDAB en Forem.

Op dit moment bereid ik samen met mijn Brusselse collega Clerfayt een nieuw samenwerkingsakkoord met Brussel voor. Dit vervangt het akkoord van 2011. Hiermee plan ik binnenkort naar de Vlaamse Regering te komen, waarna er ook een instemmingsdecreet zou moeten volgen. Het is de bedoeling dat het akkoord voortbouwt op het vertrouwen dat zich de voorbije jaren heeft ontwikkeld.

We willen samenwerken op het vlak van arbeidsmarktanalyses voor Brussel en de Rand, het veel beter opvolgen van de pendelstromen, het laten verwerven van arbeidsmarktgerichte competenties van Brusselse werkzoekenden in functie van tewerkstelling in Vlaanderen en tot slot de digitale uitwisseling van gegevens, wat een zeer groot pijnpunt is. Via het platform van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) kunnen we dat realiseren. De onderhandelingen met de federale collega's van de KSZ zijn afgerond. Nu is het aan de KSZ om de nodige IT-ontwikkelingen uit te voeren waarop de ICT-diensten van VDAB en Actiris verder kunnen werken om de gegevens vanuit hun respectievelijke systemen uit te wisselen. Dat zou in orde moeten komen.

Dan kom ik tot de samenwerking met Wallonië en Forem. Ook dit hebben we hier op 30 januari al besproken. Het huidige samenwerkingsakkoord is veel recenter, namelijk van 2018, dan het samenwerkingsakkoord met Brussel, dat van 2011 dateert. Het doel was om enerzijds de instroom van Waalse werkzoekenden te verhogen op de Vlaamse arbeidsmarkt en anderzijds tegemoet te komen aan de noden van Vlaamse werkgevers aan bepaalde profielen. Voornamelijk op het vlak van matching van Waalse werkzoekenden met Vlaamse werkgevers ondervinden we vertraging. Het is de bedoeling dat de competentiegerichte automatische matching verbeterd wordt. Ik bespaar u de technische details, maar het komt erop neer dat Forem nog niet over hetzelfde informaticaprogramma beschikt als VDAB. Forem zal zijn programma's vernieuwen.

Dan kom ik tot de oorzaken van de knelpunten. Wat Brussel betreft, zijn er drie grote verklaringen voor het relatief kleine aantal Brusselse werkzoekenden dat via de mandatering in een beroepsopleiding bij VDAB start. Ten eerste, een Brusselaar mag vrij kiezen waar hij zijn beroepsopleiding volgt. Vaak vinden de klantendossiers bij Actiris die in het Nederlands verlopen rechtstreeks hun weg naar VDAB en komen deze dus niet via de gezamenlijke infosessies in een bemiddelingstraject

terecht. Brusselaars kiezen ook vaak voor een technische beroepsopleiding in het Frans via Bruxelles Formation en kiezen doelbewust voor VDAB voor de NT2-opleiding en dus minder voor de beroepsopleiding.

Dan kom ik tot de tweede doorzaak. De Brusselse werkzoekenden die hun weg rechtstreeks naar VDAB vinden en dus niet via de gezamenlijke infosessies van de mandatering, zitten niet vervat in deze cijfers. In 2019 waren er dat 1100. De cijfers werden dus een beetje verdraaid, want als men rechtstreeks de weg vindt, is dat ook goed. Er zijn dat jaar ook 320 Brusselse werkzoekenden opgeleid via een individuele beroepsopleiding (IBO). Dat maakt de cijfers toch al een beetje beter.

Ten derde vormt het niveau Nederlands vaak een instapdrempel voor Franstalige en anderstalige Brusselse werkzoekenden. Voor de beroepen waarvoor niet meteen een kwalificatie vereist is, hebben VDAB of de partnerorganisaties aangepaste opleidingstrajecten gemaakt met een laag instapniveau Nederlands. Maar de kwalificerende opleidingen bij de centra voor volwassenenonderwijs en hogescholen hebben een hoog instapniveau Nederlands, wat het traject lang maakt voor een gemiddelde Franstalige of anderstalige cursist. Ze zijn dan sneller geneigd om de technische opleiding in het Frans te volgen.

Ook voor de Waalse werkzoekenden gelden de bovenstaande issues. Specifiek voor de cijfers uit uw tweede vraag – ik verwijs naar schriftelijke vraag nr. 275 – kan ik stellen dat er inderdaad amper Waalse werkzoekenden in de taalcursussen van VDAB zijn. De afspraak geldt tussen de verschillende regionale bemiddelingsdiensten dat de cursist in zijn eigen regio de desbetreffende taalcursus volgt, tenzij deze niet voorhanden is in de eigen regio of de wachtlijsten te lang zijn. Forem heeft de laatste jaren zijn taalaanbod in afstemming met VDAB uitgebreid. Dit verklaart waarom de cijfers in Vlaanderen zo laag zijn. Als ze in Wallonië een voldoende aanbod hebben, dan kunnen ze het ook daar doen. Daarnaast zijn het ook de werkgevers die beslissen welke taalvereisten er gesteld worden bij een bepaalde vacature.

Dan kom ik tot het tijdsplan. In Brussel wordt de laatste hand gelegd aan het akkoord, dat heb ik u uitgelegd. Wat Wallonië betreft, is het akkoord nog heel recent. Ik zou liever wat Wallonië betreft eerst de huidige acties een stuk versterken. Het is bijvoorbeeld echt nodig dat de automatische matching in orde komt. VDAB is hierover in overleg met Forem. We kunnen kijken of er ook nieuwe acties kunnen worden opgestart binnen de huidige samenwerkingsovereenkomst. Het is een beetje snel om weer iets nieuws te hebben. Als er nood zou zijn aan een nieuw samenwerkingsakkoord, dan wil ik dat zeker doen, maar ik zou liever het huidige nog een beetje meer activeren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, dank u voor het antwoord. Wat Brussel betreft, is dat bijzonder hoopgevend, zeker als ik hoor dat er 1100 Brusselse werkzoekenden rechtstreeks de weg hebben gevonden richting VDAB. Dat is zeer positief. Het zou goed zijn – maar dat is misschien voer voor een schriftelijke vraag – om na te gaan wat de uitstroomkansen zijn van de mensen die effectief rechtstreeks de weg naar VDAB vinden. Dat lijken mij mensen die zeer gretig moeten zijn om te gaan werken en ze lijken mij dan ook grote kansen op doorstroom naar werk te hebben. De drie redenen die u hebt aangegeven, ook de derde, dat het Nederlands een drempel zou kunnen zijn voor Franstalige Brusselaars, lijken mij zeer legitiem en zelfs eerder positief te zijn.

Wat Wallonië betreft, heb ik toch een aantal bemerkingen. Minister, ik ben het met u eens: of dat nu een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is of een versterking van de huidige, eerlijk gezegd maakt mij dat niet uit, zolang de juiste en nodige acties worden genomen. De belangrijkste actie hebt u zelf vermeld, namelijk de

automatische matching. Dat moet echt wel mogelijk zijn, zeker als je weet dat VDAB – dacht ik toch – werkt met de taal ROME 3, een universele taal. Je hebt dan ook nog ESCO. Dat kan in tijden van digitalisering en zeker in een regio die op dat niveau top hoort te zijn, toch niet zo moeilijk zijn, zeker gelet op de acute arbeidsmarktnoden. We moeten er toch op aandringen om dat binnen de samenwerkingsovereenkomst zo snel mogelijk te laten doen.

Wat ik wel nog altijd zeer belangrijk vind, is een engagement van Forem – ik zou dat ook vragen binnen de huidige overeenkomst – om aan VDAB informatie te geven waarin men zegt hoeveel vacatures men van VDAB heeft gekregen, hoeveel profielen men daarop heeft doorgestuurd en welke acties men heeft ondernomen met die profielen. Anders is het onmogelijk om zo een samenwerking goed te doen. Wat ik me uit nieuwsgierigheid ook afvroeg, is of er ook cijfers gekend zijn van het aantal Waalse werkzoekenden die rechtstreeks de weg naar VDAB-kantoren hebben gevonden, zoals u over de Brusselaars hebt meegegeven. Dat zou, net zoals het Brusselse verhaal, het Waalse verhaal ook een wat meer positieve kleur kunnen geven.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, het is in ieder geval hoopgevend dat er op nieuw betere contacten zijn met Brussel. Ik had begrepen dat men in 2018 ook een nieuw samenwerkingsakkoord met Brussel klaar had maar dat dat is blijven steken op het niveau van de raden van bestuur en dat men daar politiek met de toenmalige Brusselse Regering niet is doorgeraakt. Het is dus hoopgevend dat daar blijkbaar nu toch wat schot in de zaak komt en dat we met Brussel naar een nieuw samenwerkingsakkoord kunnen gaan.

Wat dat samenwerkingsakkoord met Brussel betreft, twee kleine aandachtspunten.

We hadden in Vlaanderen de ambitie om het aantal IBO's te verdubbelen. Dat lukt blijkbaar niet zo goed. Dat heeft veel te maken met de krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt. Ik kan mij inbeelden dat er op de Brusselse markt geen stille maar een luide arbeidsmarktreserve is, met mensen die daarvoor in aanmerking zouden kunnen komen. Mikt men in dat samenwerkingsakkoord op de Brusselse arbeidsmarkt en het hoge aandeel jonge werkzoekenden daarop, om het aantal IBO's in Vlaanderen te kunnen optrekken? Daar ligt een reserve, die we moeten grijpen.

Daaraan gekoppeld vormen de neetjongeren (not in education, employment or training), waarover we het al vaak hebben gehad en waarover we het nog vaak zullen hebben, een gewestbevoegdheid. Zal daar gemikt worden op een nauwere samenwerking tussen VDAB en Actiris, om ook Brusselse neetjongeren naar de Vlaamse arbeidsmarkt te krijgen?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik vind dit al vele jaren een bijzonder belangrijk onderwerp. Naar mijn gevoel missen we ook al vele jaren kansen. De samenwerking tussen Forem, VDAB en Actiris vormt het voorwerp van al vele akkoorden, ontwerpakkoorden en gesprekken, maar naar mijn gevoel nog altijd van te weinig resultaten. Ik herinner mij een vraag die ik anderhalf jaar geleden aan de toenmalige minister van Werk stelde naar aanleiding van een project waarbij we Marokkaanse ICT'ers invlogen en hier integreerden op de arbeidsmarkt. We voorsagen in opleiding en woonst, we deden alles om die mensen hier te integreren, zowel op de arbeidsmarkt als in de samenleving. Dat is op zich heel positief, maar waarom zouden we hetzelfde niet kunnen doen met mensen die in Charleroi of in andere Waalse regio's wonen? De voorbije tien jaar hebben we daar kansen gemist. Ik hoop dat we nu een tandje kunnen bijsteken en effectief het potentieel dat hier vlak achter de hoek ligt kunnen benutten voor de Vlaamse arbeidsmarkt. Ze staat in brand. Dat heb ik ook een aantal keren gezegd. Ik denk dat we het soms te ver

zoeken om dat blussen in gang te steken. Wallonië en Brussel vertegenwoordigen een enorm potentieel voor onze arbeidsmarkt.

Collega Ronse stelde ook al voor om hier een hoorzitting te organiseren met VDAB, Forem en Actiris. Voor de laatste twee zijn we afhankelijk van hun goodwill om tot hier te komen, maar ik ga ervan uit dat dit mogelijk moet zijn. Ik zou dat op die manier willen plannen, in overleg met de minister, om te bekijken op welke manier en op welk moment dat het nuttigst kan gebeuren. Ik geloof echt in die samenwerking.

Minister, we kunnen evolueren naar volwaardige integratietrajecten, niet alleen op het vlak van taal. We kunnen iemand die in Charleroi woont en die het ziet zitten om te verhuizen, begeleiden. Dat kan al bij de verhuizing of bij het zoeken van een school voor de kinderen. Dat moet kunnen. We hebben integratiediensten en -organisaties bij de Vlaamse overheid. Er is samenwerking met lokale besturen die relevant kan zijn. We kunnen hier nog stappen zetten. Ik hoop dat we die stappen met u, minister, kunnen zetten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u voor de zeer nuttige aanvullingen. Sowieso is het van belang, zoals ik al zei, dat we ervoor zorgen dat de acties goed draaien. Ik wil ook niet aan cherry picking doen. We moeten het hele akkoord met Wallonië proberen uitgevoerd te krijgen.

De informatie tussen Forem en VDAB wordt uitgewisseld bij Synerjob.

De cijfers over Walen die rechtstreeks de weg vinden naar VDAB moet ik navragen. Dat zullen er, denk ik, wel een stuk minder zijn. VDAB is in Brussel fysiek aanwezig in de gebouwen die worden gedeeld met Actiris. Er is een verschil met Wallonië. Het zou mij verbazen dat het er veel zouden zijn.

Collega Ongena, we kunnen het aantal IBO's zeker verhogen voor Brussel, maar men volgt heel vaak een beroepsopleiding in het Frans. Ik zei net dat men kiest. Ik denk niet dat de keuzevrijheid zal worden beperkt. Je hebt vaak meer technische kennis nodig om de opleiding te volgen, waardoor het heel ambitieus is om de opleiding ook in het Nederlands te volgen. Uw opmerking is relevant.

Collega Bothuyne, wat u zegt, is bijzonder interessant. Alleen hoop ik niet dat we mensen vanuit Charleroi naar Brussel of Vlaanderen gaan vliegen, anders gaat collega Demir kwaad zijn. Collega Somers zal dat dan misschien oplossen, ik weet het niet. Ik vind uw opmerking wel juist. Als we mensen van overal naar hier kunnen halen om hier te integreren, moeten we dat ook kunnen doen met mensen die in regio's wonen waar er grote werkloosheid heerst. Het is dus zeker een optie om te onderzoeken. Het feit dat u zegt dat u al jaren vragende partij bent, geeft mij ook een beetje zuurstof. Ik moet het dus niet binnen de zes maanden oplossen, als het al jaren gevraagd wordt. Ik vind het wel een goed been om aan te knagen, om het zo te zeggen. Wordt dus vervolgd.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega Bothuyne, bedankt om in te gaan op de suggestie om hoorzittingen te organiseren. Ik denk dat dat bijzonder interessant kan zijn, zowel met Forem als met Actiris als met de mensen van VDAB die instaan voor die samenwerkingsovereenkomsten. Ik weet dat er in Doornik ook een heel interessante 'équipe mixte' is, waarbij iemand van VDAB samen met Forem een bureau deelt en men gezamenlijk acties gaat uitwerken. Ik weet ook dat er vroeger EURES-netwerken (European Employment Services) bestonden, om grensoverschrijdende samenwerking te stimuleren en te ondersteunen. Ik denk dat dat bijzonder

interessant kan zijn. Ik deel de visie van collega Bothuyne. We moeten denken in concentrische cirkels: eerst kijken op onze eigen arbeidsmarkt, en dan de grens-regio's, en zeker en vast Noord-Frankrijk ook niet vergeten. Maar ook Henegouwen en Brussel bieden wat dat betreft ontzettend interessante opportuniteiten. Over het aantal Waalse werknemers die rechtstreeks komen, zal ik dan nog een schriftelijke vraag stellen, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de economische gevolgen van de verspreiding van het COVID-19-coronavirus – 1635 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, vorige week was er even grote paniek, niet alleen op de internationale beurzen, maar ook in ons land, vanwege de economische impact die te wijten was aan de effecten van de verspreiding van het coronavirus. U hebt toen snel en krachtadig gehandeld, zoals we dat van u gewend zijn. In al uw enthousiasme hebt u heel veel partners bij elkaar gebracht: werkgevers, werknemers, horeca, sociale economie. U was enkel het parlement vergeten, maar misschien kunnen we daar de volgende keer bij betrokken worden.

U hebt, ook op vraag van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) en het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), snel gehandeld, een taskforce samengesteld en alle mogelijke pistes in kaart gebracht. Ik denk dat dat ook nodig is, want de effecten, zoals we de voorbije week hebben gezien, kunnen groot zijn. Na uw acties kenden ook de internationale beurzen een snel herstel. Ik weet niet of er een correlatie is, maar in ieder geval is de rust op de internationale markten ietwat teruggekeerd.

Dat mag ons er niet van weerhouden om verder aandacht te hebben voor de economische impact. U hebt de vergadering besloten met te zeggen dat we het hoofd koel moeten houden, dat we al heel wat instrumenten ter beschikking hebben en dat er niet meteen een noodzaak is voor directe maatregelen. Ik kan u daarin volgen. Paniek is inderdaad nooit een goede raadgever. Maar laat ons toch niet op onze lauweren rusten. De effecten van deze crisis gaan zich natuurlijk geleidelijk aan laten voelen. Als we nu zien dat de ons omringende landen, onze belangrijkste exportpartners, een voor een de maatregelen opschroeven, kan dat een effect hebben over de komende maanden en misschien zelfs jaren. En u weet net als ik hoe gevoelig onze economie, onze industrie, onze kmo's en onze kleine ondernemers zijn voor het exportgerichte.

We hebben vanuit Vlaanderen heel wat maatregelen ter beschikking: het waarborgbeheer, de ondersteuning aan kmo's, de arbeidsmarkt. Welke acties plant u nog? Welk overleg zult u verder nog plegen met de andere overheden? De federale overheid heeft ook al een aantal dingen aangekaart. Welke zaken kunnen we nog voorzien om onze Vlaamse ondernemers te helpen om deze crisis goed te doorstaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Vande Reyde, als je het veld bij elkaar roept, is het nogal moeilijk om ook alle parlementsleden bijeen te roepen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Ik heb eigenlijk lang gearzeld: doe ik het of niet? En lang aarzelen is dan in mijn geval: een half uur nadenken. Maar ik heb toch wat getwijfeld over de aanpak. Het

coronavirus belangt natuurlijk eerst en vooral de volksgezondheid aan. Het is belangrijk dat je heel alert bent rond maatregelen die moeten worden genomen.

Wanneer roep je de partners samen om de effecten op de economie te bekijken? Vorige donderdag heb ik in de namiddag twee telefoons gekregen van vertegenwoordigers van onze sociale partners, met een aantal vragen. Zij hebben gevraagd of ik een overleg wilde plannen, zodat we elkaar konden spreken. Wij hebben dat overleg dan gepland. Maar je moet ook oppassen dat je niet in overkill gaat qua communicatie. Je moet daarin echt doseren.

Ik ben heel, heel blij dat we iedereen hebben samengeroepen. Ik heb de minister-president gevraagd om erbij te zijn, omdat hij bevoegd is voor de export, voor de buitenlandse handel, en ook collega Demir, omdat zij bevoegd is voor toerisme. Een van de eerste zaken waarop er effect kan zijn, is natuurlijk het toerisme.

Dat overleg was bijzonder nuttig, om een aantal redenen. Ten eerste vond ik het bijzonder om vast te stellen dat onze verzamelde bedrijven en vakbonden unisono vroegen om een oproep te doen aan de bevolking om, als je je goed voelt, te gaan werken en niet thuis te blijven. Er kwamen heel veel vragen binnen, ook bij de vakbonden. Er was heel veel angst bij de mensen. Er kwamen soms diffuse signalen. Ik heb dat gisteren ook vastgesteld op de WOMED Award. Er waren heel veel ondernemers. Zij stellen zich de vraag wat ze moeten doen. Daarom ben ik sinds gisterenochtend heel strak in de modus gegaan dat wie zich goed voelt, gewoon kan gaan werken. Zeker bij kleine kmo's blijkt dat een enorme impact te hebben. Als mensen daar preventief thuisblijven, kan hun kmo gewoon stilvallen. Maar als je in een andere fase komt en Volksgezondheid vraagt om extra maatregelen te nemen, dan is dat maar zo. Maar momenteel is het mijn taak om de lijn daarin strak te houden.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) heeft een speciale webpagina gemaakt rond corona, niet om alternatieve communicatiepistes in de markt te zetten, maar om de informatie die er vandaag is op een laagdrempelige manier ter beschikking te stellen. We hebben geen eigen telefoonnummer geopend. Het bestaande telefoonnummer van VLAIO hebben we nog eens gecommuniceerd, zodat mensen daar ook met vragen over corona terecht kunnen. Wat we hebben, hebben we dus ingezet om hierover communicaties te doen. We blijven daarbij steeds in zeer nauw overleg met de federale overheid en volgen op wat er op de federale websites rond corona wordt gepubliceerd.

Ik heb vorige donderdag al gevraagd om de richtlijnen van World Health Organization (WHO), vertaald in bevattelijk Nederlands, op de website van VLAIO te plaatsen. De Wereldgezondheidsorganisatie is immers toch een zeer belangrijke referentie als het erover gaat correcte info te krijgen over de impact.

Op donderdag 27 februari is de nieuwsbrief van VLAIO verspreid, naar 45.000 contacten. Alle informatie stond daarop vermeld. De webpagina wordt ook goed bezocht. Er zijn nu al 13.000 bezoekers, waarvan 8000 heel specifiek naar www.vlaio.be/corona zijn gesurft en 4732 de nieuwsbrief open hebben geklikt, om daarop specifiek de corona-aanbevelingen te lezen. Er zijn maar 72 vragen via telefoon gesteld. Mark Andries zei mij gisteren of eergisteren daarover dat ondernemers niet meer telefoneren, maar de info online zoeken. Maar je moet natuurlijk wel mogelijk maken dat er getelefoneerd kan worden. De vragen per telefoon zijn heel bijzonder en gaan over tijdelijke werkloosheid, mensen die terugkomen uit vakantie, maar ook hygiënevoorschriften. Zo is er een uitbater van een Italiaans restaurant die zegt dat hij met vele mensen uit Noord-Italië werkt en vraagt of er overdraagbaarheid via voeding is. Het gaat dus om heel praktische vragen, die ook vlot worden beantwoord.

Het doel van deze bijeenkomst was drieledig: informeren over wat we allemaal doen, informatie krijgen van onze bedrijven qua behoeften en impact, en van

gedachten wisselen over de eventuele noodzaak aan bijkomende maatregelen. De oproep is om te blijven werken en de economie draaiende te houden.

Welke maatregelen worden genomen of kunnen nog genomen worden? Langs federale kant werden al twee maatregelen genomen. Ten eerste werd de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht goedgekeurd tot 31 maart. Tijdelijke werkloosheid om economische redenen kan ook. Als u uitleg wilt over hoe die maatregelen in elkaar zitten, dan moet u dat maar vragen straks, maar ik ga ervan uit dat u die maatregelen kent.

Langs Vlaamse zijde hebben we de lopende dienstverlening van VLAIO en Flanders Investment & Trade (FIT) via het contactcenter. Belangrijk om te noteren is dat FIT voorziet in een terugbetaling voor de bedrijven in het geval er beurzen worden afgelast. Bedrijven die zich willen laten adviseren in het zoeken naar oplossingen kunnen een beroep doen op de kmo-portefeuille of de diensten via het VLAIO-netwerk. Voor bedrijven die in liquiditeits- en andere financiële problemen komen, staat het portfolio van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) of de Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM) ter beschikking. Daar zijn heel wat mogelijkheden.

Zeër bijzonder en goed aan het overleg was dat toen er werd gesproken over bedrijven die moeilijkheden hebben door de problemen met assemblage in China, de vertegenwoordiger van de social profit onmiddellijk zei dat er capaciteit is bij de sociaaleconomieondernemingen. Zo voel je hoe nuttig het is om met al die partners rond de tafel te gaan zitten, want er is capaciteit in de sociale economie. Wat sommigen ook niet weten, is dat veel maatwerkbedrijven of sociale werkplaatsen 'clean rooms' hebben waar onder uiterst hygiënische omstandigheden moeilijke bewerkingen kunnen gebeuren. Het is misschien een opportuniteit om de reguliere sector en de maatwerkbedrijven een beetje dichter bij elkaar te brengen.

Wat zijn mogelijke bijkomende ingrepen? Voor alle duidelijkheid: niemand heeft op dit moment bijkomende ingrepen gevraagd. Op de vergadering was er eensgezindheid dat er vandaag niets extra's moet gebeuren, maar binnen veertien dagen komen we opnieuw samen. Ik ben ondertussen naar een interministeriële conferentie geweest met de federale ministers Muylle en Ducarme en alle ministers van Economie die ons land kent. In het kader van het sociaal statuut van de zelfstandigen zouden er nog een aantal maatregelen genomen kunnen worden, zoals het overbruggingskrediet, spreiding van betalingen van bijdragen, versoepelingen voor betalingen van werkgeversbijdragen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of btw. Deze maatregelen zijn nog niet genomen, maar zitten in het palet van mogelijkheden.

De Vlaamse Regering zou crisiswaarborgen kunnen overwegen. We zouden de corona-uitbraak kunnen erkennen als een crisis en een contingent waarborgen uitzetten voor overbruggingskredieten voor al bestaande schulden omdat de bestaande systemen enkel voor nieuwe schulden gelden. We zouden dat ook voor bestaande schulden kunnen doen, maar dan moet corona als een crisis vastgesteld worden.

Er is gevraagd om een bankenoverleg samen te roepen en ik zal dat doen.

De kmo-groeisubsidie kan nu worden ingezet voor het realiseren van een kantelmoment in de onderneming. Corona zou als een negatief kantelmoment erkend kunnen worden waardoor ook op dat vlak extra mogelijkheden ontstaan.

Bij al verleende subsidies moeten er veel voorwaarden nageleefd worden. We zouden nu wat flexibel kunnen zijn op het vlak van de naleving van de voorwaarden.

Ik wil een kritische kanttekening maken bij al die mogelijke maatregelen. De link met corona zal vastgesteld moeten worden. We moeten ervoor zorgen dat dit niet misbruikt kan worden.

Wat betreft toerisme en events is vooral de aandacht op Azië gevestigd. Er is momenteel heel weinig instroom van toerisme uit Azië, waardoor minister Demir beslist heeft om de budgetten Azië in te zetten dichtbij en bijvoorbeeld meer promotie te voeren in Nederland. Ik vind dat een zeer verstandige ingreep, omdat mensen misschien in de komende periode dichterbij op logement zullen gaan.

Waar zien we nu al impact? Er zijn haperingen in de toevoerlijnen en in de logistiek zoals leveringen vanuit China die niet doorkomen en containers die zich opstapelen in Chinese havens. Er is onzekerheid in het toerisme en de vrijetijdseconomie, zoals uitstel van boekingen, omboekingen en minder bezoekers. Ook zijn er zeer duidelijk minder Chinese toeristen. Er is onrust bij onze werknemers, vooral over de gezondheidsrisico's.

We hebben afgesproken op de taskforce om op korte termijn geen extra maatregelen te nemen en om informatie uit te wisselen. We zien elkaar terug op dinsdag 17 maart, opnieuw op het kabinet van de minister-president. Ik hoop dat we dan al een beter beeld zullen hebben van de economische situatie.

Overleg met de andere niveaus is evident. Er was op 2 maart een Overlegcomité en een Interministeriële Conferentie Economie en Werk gehouden op initiatief van federaal collega Muylle. Er was gisterochtend opnieuw een Overlegcomité waar we de laatste stand van zaken besproken hebben en waar onder andere de problematiek van het mogelijk tekort aan mondklappers aan bod is gekomen.

Het is dus afwachten. Minister Beke volgt de toestand op. Er zullen de komende dagen ongetwijfeld meer gevallen bovenkomen. Ook de effecten daarvan zullen kunnen worden bekeken. Dat is de huidige context wat betreft de economie.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Dat parlement enzovoort, dat is een beetje lacherig natuurlijk. Maar op zich meen ik wel dat het parlement daar op een of andere manier ergens bij kan worden betrokken. U hoeft mij niet uit te nodigen. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

We hadden er misschien gisteren ook over kunnen spreken, maar ik begrijp dat dat in een crisissituatie niet de eerste prioriteit is. Maar enige betrekking van het parlement vind ik persoonlijk belangrijk omdat wij uiteindelijk de wetgevende macht zijn en ook betrokken moeten zijn in de eerste fase als er maatregelen worden besproken. Maar dit terzijde. Het is zeker geen verwijt.

De potentiële effecten hebt u zeer goed aangeduid, allereerst op de arbeidsmarkt. U zegt dat men de mensen moet laten blijven werken. Dat is uiteraard zo. We moeten geen overdreven paniek hebben. Langs de andere kant, zoals u ook opmerkte, zullen omwille van de economische werkloosheid heel wat mensen niet kunnen gaan werken. Dan is de vraag of er vanuit VDAB en vanuit de Vlaamse hefbomen scenario's en plannen klaar zijn om het gebrek aan capaciteit of de overcapaciteit eventueel in te vullen. Ik vond de suggestie die op de taskforce is gegeven over het maatwerkbedrijf zeer interessant. We hebben in Diest ook een zeer performant maatwerkbedrijf met Cleanroom. Die mensen hebben capaciteit over. Als die kan worden ingeschakeld om eventueel verloren productie uit China in te vullen, des te beter.

Wat betreft de liquiditeit, ook een zeer pertinent punt, hebben we de ervaring van de economische crisis van 2008-2009 en vooral de naweeën daarvan, waar we ook heel hard vanuit Vlaanderen hebben ingezet op liquiditeit, met het bankenplan van Kris Peeters enzovoort. Ik denk dat er geen overdreven paniek moet zijn op dit moment maar er moet wel aandacht voor zijn dat de gezondheidscrisis niet

overslaat in een nieuwe bankencrisis. Ik wil zeker niet gezegd hebben dat dat het geval zal zijn, maar we moeten daar in ieder geval op voorbereid zijn.

Wat betreft de waarborgen: idem. Het is heel goed dat wordt onderzocht dat crisiswaarborgen mogelijk zijn. We moeten natuurlijk in het oog houden dat het risico van waarborgbeheer altijd bewaard moet blijven.

Een punt dat nog niet aangehaald is, zijn de problemen die zich stellen met betrekking tot de export. Ik denk dat Flanders Investment & Trade (FIT) daar misschien wel een rol in te spelen heeft. Ik hoor van veel ondernemingen dat een van hun voornaamste bezorgdheden is dat ze exportgerichte productie niet meer verzekerd zullen krijgen. Omwille van de onzekerheid die in vele landen heerst, en ook al kunnen ze producten uitvoeren, willen ze dat risico niet nemen, want ze vrezen dat als de levering verloren gaat, ze niet meer verzekerd zullen zijn. Er kunnen misschien een aantal scenario's vanuit FIT naar voren worden geschoven om de verzekering van de export te ondersteunen.

Bij de getroffen sectoren die u opsomt, heb je inderdaad de heel zichtbare, zoals toerisme. De tweede golf zal de komende maanden nog sterk spelen. We moeten daar zeker de nodige aandacht voor blijven opbrengen. Maar we mogen geen paniek zaaien. Het is daarom goed dat we het daarover gisteren in de plenaire vergadering niet hebben gehad. We hadden het over het inhaalverbod en over de visserij. Dat is misschien een beetje gek in een week van crisis, maar op zich was dat wel een goede zaak want overdreven paniek is niet nodig en zeker geen goede raadgever.

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Ik deel de bezorgdheid van de heer Vande Reyde en waarschijnlijk van alle andere collega's. Ik stelde gisteren een vraag in die zin aan minister Demir, over de economische gevolgen voor de reissector en de horecasector. Het is in de eerste plaats een gezondheidsprobleem, maar we mogen niet blind zijn voor de zware economische gevolgen van deze epidemie. We moeten geen paniek zaaien, integendeel, we moeten rust prediken. Maar toch moeten we heel accuraat handelen en alles onder controle houden. Ik ken in mijn eigen kleine stadje, Waregem, een hoteluitbater die deze week twintig afzeggingen heeft. De impact voor de sector van hotels, reizen en aanverwanten is niet te onderschatten. Minister, ik vraag u om een goed contact te onderhouden met al deze sectoren en desgevallend de nodige maatregelen te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): We kunnen een aantal tips en good practices leren van een minder goed voorbeeld, de brexit. Dat heeft ook impact op de Vlaamse economie. De wereldwijde corona-epidemie kan die ook hebben. Voor maatregelen in het kader van de brexit werkt de overheid mee aan de totstandkoming van de Brexit Impact Scan die werd gelanceerd door de FOD Economie. Met dat instrument kan een bedrijf een beeld krijgen van de potentiële impact. Dat kan voor corona ook waardevol zijn. Minister, bent u bereid om ook voor de impact op bedrijven van corona een dergelijk instrument te ondersteunen?

Ik wil geen paniek creëren, maar een aantal sectoren hebben al aan de alarmbel getrokken, om met beroepsfederaties, die mogelijk de grootste impact zouden kennen, een consultatieronde te houden, om zo het fenomeen en de impact op onze economie zeer goed in kaart te brengen. We zijn maar een klein speldje op de wereldkaart en de impact van corona is mogelijk een wereldwijde recessie. We moeten proberen die tot elke prijs waar we kunnen mee te helpen voorkomen. Transparantie en het in kaart brengen van de impact zijn in eerste instantie van belang.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): We moeten ons veel meer zorgen maken over de menselijke – en ik zeg wel: menselijke – overacting naar aanleiding van het virus dan over het virus zelf. Collega Vanryckegem heeft de hotelier aangehaald. Ik ken er zo nog een aantal in mijn stad, Kortrijk, waar we nu al gevolgen zien qua bezetting. Een vriend van mij die zonneparken bouwt, krijgt problemen met zijn supply chain. We moeten ook een beetje bescheiden zijn. De Vlaamse bevoegdheden zijn te gelimiteerd om wonder- of toveroplossingen te vinden. De minister en de regering hebben slim gehandeld. Zij hebben meteen gezegd dat we niet aan overkill gaan doen, dat we geen clusterbom zullen plaatsen die de paniekreacties nog wat aanzwengelt en daardoor de negatieve gevolgen nog versterkt. Zij nemen een aantal slimme maatregelen. Dit moet verder op een zeer aandachtige manier opgevolgd worden.

Minister, u hebt enkele zaken genoemd. De kmo-portefeuille kan in functie daarvan worden ingezet. Je zou ook via ons import- en exportbeleid kunnen bekijken hoe je ondernemers met problemen in hun 'supply chain' kunt helpen zoeken naar alternatieven.

Het is niet alleen in China dat er zonnepanelen worden gemaakt. Ook elders in de wereld, en zeker ook in Europa, zijn er goede producenten. Misschien kan er gekeken worden naar een soort 'fast lane' om dergelijke zaken sneller geïmporteerd te krijgen.

Op zulke momenten zien we hoe broos een open economie kan zijn. Ik vrees dat we dit zullen moeten uitzweten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor alle aanvullingen en suggesties.

Iedereen is vrij om op het moment dat het past, te discussiëren. Ik heb de gewoonte om een goede relatie te hebben met het parlement, maar ik moet als minister natuurlijk ook zelf initiatieven kunnen nemen. Maar we begrijpen elkaar, collega Vande Reyde.

Uit de eerste ronde is duidelijk gebleken dat men heel blij was om te kunnen spreken en dat het goed is om verzameld te zijn – we zouden elkaar om de veertien dagen zien – en dat we soepel kunnen inspelen op het palet maatregelen dat nog extra kan worden genomen, waarop ik jullie een zicht heb gegeven.

Collega Vande Reyde haalde een teer punt aan. Het is heel goed dat je economische of tijdelijke werkloosheid wegens overmacht hebt, maar voor de mensen die in zo'n situatie terechtkomen, betekent dat natuurlijk wel loonverlies. Als je het gewoon bent om fulltime te werken en plots val je op werkloosheid, verlies je loon. We hebben ooit, lang geleden, eens een premie ingevoerd toen er een crisis was, om dat loonverlies wat te milderen. Ik sluit niet uit dat we opnieuw in zo'n situatie terechtkomen. De vakbonden hebben dat ook even op tafel gelegd. Iedereen was het ermee eens dat het op dit ogenblik niet aan de orde is. Maar we zullen zien wat de impact nog zal zijn in de komende periode.

Ik neem een aantal suggesties mee die jullie gedaan hebben. Op een aantal vragen rond cijfers kan ik nog niet antwoorden. De laatste barometer van het consumentenvertrouwen was nog heel goed. Over twee weken hebben we een nieuwe barometer. We zullen zien wat dat zal geven. Ik doe alles wat mogelijk is om de effecten zo snel mogelijk in kaart te brengen.

Collega Gennez, alle sectoren hadden hun impactmeting al mee. We hebben afgesproken om die op een site te verzamelen, om van daaruit dan ook gegevens uit

te wisselen. Men vroeg dat. Ik vind dat persoonlijk wel interessant, omdat je het dan over alle sectoren heen kunt bekijken. Iedereen kan zijn eigen bevraging doen. UNIZO had bijvoorbeeld, omdat ze uitgenodigd waren, speciaal een bevraging gedaan bij de leden. Ze waren zelf positief verbaasd over hoeveel reacties er al binnenkwamen.

Collega Vanryckeghem verwees naar de boekingen. Ik hoor sommige mensen zeggen dat ze op restaurant willen, maar dat het vol zit. Dat geldt natuurlijk niet voor iedereen. Het hangt er een beetje van af wie je standaardpubliek is en hoe gevoelig dat is. Bij Italianen is dat heel erg. Vanuit andere landen is dat minder erg. Iedere hotelier heeft ook zijn eigen keten. Er zijn ook de chocolatiers. Denk aan een stad als Brugge, die ook leeft van het Chinese toerisme. Die mensen zijn het gewoon om behoorlijke budgetten te besteden. Ik heb ook al gehoord dat de diamantsector heel veel exporteert naar China. Als je het fijnmazig bekijkt, is er voor de individuele ondernemers soms al een heel zware impact, die je op macroniveau nog niet ziet, doordat het maar om een paar mensen gaat. We volgen het dus op de voet op en we bekijken wat we kunnen doen.

Over veertien dagen zitten we opnieuw samen. Ik kan jullie dan gerust updaten. Maar jullie zullen toch vragen stellen.

Ik volg de opmerkingen wel over de vraag of je daar nu een debat over moet houden in het parlement. Er waren gisteren vragen over toerisme. Dat is ook de grootste impact die we op dit ogenblik zien. Ik vind het verstandig om te proberen de proportionaliteit der dingen te handhaven. En ik vind het vooral van belang dat ons parlement niet sluit, zoals sommige andere parlementen wel doen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik denk dat we daar allemaal een beetje op dezelfde lijn zitten: geen overdreven paniek, maar toch aandacht voor de dingen waar Vlaanderen wel bevoegd voor is. We moeten daar toch niet te bescheiden over zijn, collega Ronse.

Een update van de taskforce zal hier zeker welkom zijn.

Minister, ik wil afsluiten met te zeggen dat ik wegens de crisis en het verschuiven van de agenda het Diestse cadeautje dat ik u de vorige keer had beloofd als oma, wederom niet mee heb. Volgende week zal ik dat zeker doen. Dat zal onze lokale handel alvast de crisis laten doorstaan. *(Opmerkingen. Gelach)*

Ik zal het al verklappen: het is een bon die je kunt gebruiken. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de automatische inschrijving van neet-jongeren (not in education, employment or training) bij VDAB

– 1601 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Dit is eigenlijk een opvolgingsvraag met betrekking tot een discussie die we hier op 13 januari hebben gehad over de neetjongeren (not in education, employment or training). Minister, bij die vorige vraag over het

akkoord met de sociale partners over de doelstelling van 21.000 extra jobs verwees u ook zelf naar het grote belang van het toeleiden van neetjongeren naar de arbeidsmarkt, aangezien zij nog een hele carrière voor zich hebben en vaak een kwetsbaar profiel hebben. Alle instrumenten die we daarvoor kunnen inzetten, zijn dus aan te bevelen, denk ik.

In onze discussie op 13 januari gaf u aan dat er geen automatische inschrijving was bij VDAB, maar wel een koppeling tussen de databanken, waardoor VDAB een melding krijgt wanneer een neetjongere zich aandient. We denken dat een aanklampend beleid nodig is om deze jongeren te activeren. Het beschikbaar zijn van deze data maakt dat uiteraard makkelijker, en dus mogelijk.

Minister, VDAB krijgt automatisch een melding over een neetjongere. We vroegen ons af welke opvolgende acties al zijn ondernomen of in de steigers staan. Met welke begeleidende acties of trajecten start VDAB wanneer die een melding krijgt van een neetjongere? Hoeveel trajecten zijn er reeds opgestart, en hoe zult u monitoren en evalueren hoe die begeleiding concreet in haar werk gaat?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, vanuit het actieplan Samen tegen Schooluitval bestaat er al sinds 2017, zoals u weet, een gegevensstroom tussen het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS), het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI), SYNTRA en VDAB. Er worden lijsten opgesteld van vroegtijdige schoolverlaters. Die worden dan opvraagbaar via het computersysteem MAGDA (maximale gegevensdeling tussen administraties). De data die VDAB krijgt van Onderwijs, bestaan uit namen, adressen en rijksregisternummers. VDAB verwerkt die lijsten en houdt dan enkel die jongeren over die én nog niet bekend zijn bij VDAB én niet aan het werk zijn én niet naar het buitenland zijn verhuisd. Dat kunnen we nu dus al regelen. Die jongeren worden door VDAB uitgenodigd om zich te registreren als werkzoekende. Het gaat dus om een selectie van vroegtijdige schoolverlaters binnen de grotere groep van de neetjongeren. We hebben een privacy-machtiging gevraagd. Daar staat in – tot mijn spijt, als ik dat mag zeggen – dat VDAB verplicht is de jongeren per brief aan te schrijven. Per brief.

De data mogen ook enkel intern worden gebruikt door de betrokken experts. VDAB doet dat door een flyer op te sturen waarin de dienstverlening helder en duidelijk wordt toegelicht, met vermelding van de gegevens van de regionale jongerenconsulent. U kunt dus kritiek hebben op hoe we het doen, maar we móeten het zo doen, volgens de privacy-machtiging.

Dat laatste is interessant om te melden, want VDAB heeft sinds september 2019 zijn werking aangepast. In elke provincie zijn er nu een aantal bemiddelaars met een rol als jongerenconsulent. Die bemiddelaars zijn volgens het concept van 'outreaching' netwerken de aanspreekpersoon voor lokale actoren uit onderwijs, jeugdwerk en welzijn. Zij vormen op die wijze dus een zeer laagdrempelige toegangspoort naar de dienstverlening van VDAB. Op die manier heeft VDAB ook een breder bereik van mogelijke neetjongeren dan alleen maar de vroegtijdige schoolverlaters uit de datakoppeling. De datakoppeling is er echter, en ze worden ook aangeschreven, geheel volgens de regel.

Hoeveel trajecten zijn er? VDAB heeft in 2017 en 2018 6330 gegevens ontvangen van vroegtijdige schoolverlaters. Daarvan bleken er 556 jongeren niet gekend te zijn bij VDAB en ook niet aan het werk of in opleiding te zijn. In 2019 en de eerste maanden van 2020 ontving VDAB gegevens over 13.311 vroegtijdige schoolverlaters en werd er een communicatie verstuurd naar 546 vroegtijdige schoolverlaters. We zien dus dat, door systematisch samen te werken met scholen, al veel van de jongeren gekend zijn vooraleer ze vroegtijdig de school verlaten. Voor 2017 en 2018 waren 222 – ofwel 4 op 10 – jongeren van de 556 die zijn

aangeschreven, een jaar later ingeschreven bij VDAB. En nu tellen we dus nog 52 ingeschreven jongeren.

Een belangrijke nuancering is hier wel op haar plaats. VDAB dient volgens de privacy machtiging de gegevens van die jongeren na een jaar te verwijderen. Je moet ze dus per brief aanschrijven, maar na een jaar moeten die gegevens weer weg. Het is dus mogelijk dat de jongeren die niet zijn ingeschreven bij VDAB wel weer aan het werk zijn of weer naar de schoolbanken of zelfs door een domicilie-wijziging de communicatie van VDAB niet hebben ontvangen.

Collega's, ik wil daarbij wel iets aanstippen. Ik vind dat die privacy machtiging breder moet. Ik heb dat ook besproken met mijn medewerkers. Zodra het decreet rond het dataregistreurschap van VDAB is goedgekeurd, kunnen we een nieuwe privacy machtiging vragen die breder gaat. Collega Gennez, nu werkt VDAB binnen de opdracht die hij heeft. Het is de bedoeling om een betere machtiging aan te vragen, maar we zien ook de beperkingen ervan.

Er is door VDAB in 2018 een eerste evaluatie van de datakoppeling gedaan. Er waren wel wat problemen, maar die zijn opgelost. Zoals ik al zei, verwacht ik dat het project nu wordt uitgebreid en dat we een beter zicht krijgen op een en ander.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Het is belangrijk om die privacy machtiging uit te breiden. U krijgt daarvoor zeker onze steun. Jongeren aanschrijven per brief is volgens mij zoiets als met een kanon op een mug mikken. Dat is niet zo evident. De nieuwe media moeten toch mee kunnen worden ingezet om die mensen te bereiken.

U hebt een zeer uitgebreide schets gegeven van over hoeveel jongeren het gaat. Die groep is duidelijk stijgend, omdat men er meer zicht op heeft en omdat men ook proactief, voornamelijk vanuit het onderwijs, gegevens doorgeeft. Maar als men die jongeren bereikt, wat doet men dan concreet? Hebt u daarover al meer informatie?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zei het net: de jongeren worden aangeschreven, maar VDAB mag niet telefoneren. Het gebeurt dus per brief. Dan moeten ze zich aanmelden. Een aantal hebben zich aangemeld en daarvan zitten er een aantal in het traject. Ik heb u daarvan de cijfers gegeven, maar meteen ook de beperking die er is. Maar doordat er nu in alle provincies regionale consultants zijn, wordt de drempel lager. Als je zo'n brief krijgt en je weet dat er dichtbij een consultant is, is het gemakkelijker om er langs te gaan.

Ik vond die databankkoppeling ideaal, maar ik leer nu de beperkingen ervan kennen. Ook het feit dat die gegevens na een jaar weg moeten, geeft wel wat moeilijkheden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de maatregelen ter ondersteuning van ondernemers in een lage-emissiezone (LEZ) – 1579 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Uit een enquête van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) blijkt dat bij aannemers een grote weigering bestaat om werken uit te voeren in lage-emissiezones (LEZ's). 23 procent geeft aan een LEZ te vermijden, zelfs als ze daardoor omzet mislopen. Steeds meer aannemers willen geen opdrachten aannemen in een LEZ. Aannemers die dichtbij een lage-emissiezone gevestigd zijn, hebben daar minder problemen mee.

De Vlaamse Confederatie Bouw zegt dat vooral de overheid kansen mist om ondernemers en aannemers voldoende te informeren. Ze vraagt een uniforme regelgeving in de verschillende steden met een LEZ.

Minister, ik besef heel goed dat de lage-emissiezones een bevoegdheid zijn van de steden en gemeenten zelf. Het is op geen enkel vlak de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid om daaromtrent te informeren en te bemiddelen. We zien wel dat in een aantal belangrijke steden vrij aanzienlijke stukken als lage-emissiezone zijn afgebakend waarin particulieren en ondernemers dreigen moeite te hebben met het vinden van de juiste aannemers om hun investeringen uit te voeren.

Ik vroeg me af of we vanuit Vlaanderen de steden met een LEZ niet kunnen samenbrengen met de mensen van de Vlaamse Confederatie Bouw om na te gaan hoe bepaalde zaken geüniformeerd kunnen worden. Ik denk aan dagpassen, weekpassen enzovoort, want je moet maar een aannemer zijn die bij wijze van spreken elke keer een nieuw doctoraat moet doen in de regelgeving van een stad terwijl de werknemers in de camionette toevallig de dagpas van stad X mee hebben en niet van stad Y. Dat wekt onvrede op. Met gerichte en goedbedoelde overlegmomenten die door u worden aangestuurd, kan misschien al veel onvrede uit de wereld geholpen worden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik vind het van belang dat steden en gemeenten die een LEZ instellen, ook zelf met de nodige zorg omgaan met ondernemers in hun stad of gemeente. Het is het lokaal bestuur dat duidelijk moet communiceren naar de gebruikers van de LEZ, en dit met aandacht voor de verschillende noden aan informatie die er zijn.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en zijn partners voorzien in informatie- en communicatiekanalen naar het bedrijfsleven. Het contactcenter van VLAIO zal sowieso contact opnemen met de Vlaamse Confederatie Bouw om te bekijken of er nog op een betere manier informatie verstrekt kan worden en hoe de kennisfiches specifiek voor deze materie kunnen worden geactualiseerd. De partners ondernemerschap, waaronder de Vlaamse Confederatie Bouw en ook de Bouwunie, kunnen ook informeren naar het bedrijfsleven als onderdeel van hun partnerschap.

Ik kan alleen maar actor zijn tussen de betrokken steden en gemeenten. Ik ben bereid om de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) bij mij te roepen daarover. We hebben heel recent met de Vlaamse Regering en de bouwsector overleg gehad binnen het jaarlijkse Vlaams Bouwoverlegcomité (VBOC). Daar is afgesproken dat de bouwsector over de lage-emissiezones verder overleg zou hebben met minister Demir, bevoegd voor Omgeving. U kunt ook eens bij haar informeren. Ik wil ook zelf met haar contact opnemen want het is belangrijk dat we niet parallel werken of dat er plots in de krant staat dat ik een betere afspraak heb gemaakt met de bouwsector dan minister Demir. Dat zou spijtig zijn natuurlijk. We zullen dat in goed onderling overleg doen.

Vanuit mijn bevoegdheden wil ik wel graag meegeven dat de Ecologiepremie Plus via VLAIO kan worden toegekend aan ondernemingen voor de aankoop van milieuvriendelijke bedrijfsvoertuigen. Dit kan zowel voor lichte vrachtvoertuigen op cng, als

voor zwaardere vrachtwagens op cng of lng, en zelfs voor transportmiddelen op waterstof. Zo werd tussen 2017 en 2019 met de Ecologiepremie Plus voor 7,5 miljoen euro steun toegekend in 196 dossiers voor milieuvriendelijke bedrijfsvoertuigen. In 2019 ging dit nog over 5 miljoen euro steun in 114 dossiers. We dragen op die manier dus ook een steentje bij. Dat was ook een vraag van de Vlaamse Confederatie Bouw.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank u voor het antwoord. Het is goed dat VLAIO contact zal opnemen met de confederatie. Of u dat bent of minister Demir, mij is dat zeker en vast eender, maar ik denk dat het niet slecht zou zijn om eens een overlegmoment met de VVSG, de Confederatie Bouw en VLAIO te voorzien. Ik denk dat uit zo een overleg meteen al zeer heldere, goede maatregelen kunnen komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het rapport Werkbaarheidsmonitor 2019 en werkbaar werk voor zelfstandige ondernemers – 1602 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Ik heb het nog eens over werkbaar werk, dit keer bij zelfstandige ondernemers. Eigenlijk is dat er niet goed aan toe. Zoals bij werknemers zitten we daar in een dalende trend. De helft van de zelfstandigen vindt zijn of haar werk onwerkbaar. De werkbaarheid bij zelfstandigen steeg tussen 2007 en 2013, maar sinds 2013 zitten we opnieuw in een dalende trend. We missen daardoor de doelstelling van het pact 2020 inzake werkbaar werk. De twee grootste factoren die zelfstandigen aangeven waardoor hun werk onwerkbaar wordt, is stress en een slecht evenwicht tussen werk en privé. De slechte werkbaarheid zorgt er mede voor dat het aantal zelfstandigen met een burn-out gestegen is met 10 tot 12 procent sinds 2013, wanneer de stijging zich opnieuw inzette.

Stress en een slechte balans tussen werk en privé komen voor een groot deel voort uit dezelfde veranderingen bij de zelfstandige ondernemers. Er wordt meer gevraagd van zelfstandigen. Het is moeilijker om in bepaalde sectoren personeel te vinden en zelfstandigen zijn door de nieuwe communicatietechnologie dag en nacht bereikbaar. Dezelfde digitalisering zorgt ervoor dat zelfstandigen zich in een stroom van constante verandering bevinden waarin zij mee moeten zijn met de steeds snellere digitalisering en de nieuwe businessmodellen die daarbij horen.

Wij vinden bij sp.a dat werkbaar werk een recht is voor iedereen, of je nu zelfstandige of werknemer bent. Wij denken dat de Vlaamse overheid er een rol in kan spelen om zelfstandige ondernemers te ondersteunen en te begeleiden.

Minister, er is een actieplan rond werkbaar werk, waarvan een deeltje zich richt op werkgevers en zelfstandige ondernemers. Welke actiepunten specifiek gericht op zelfstandige ondernemers wilt u verder benadrukken? Hoe wilt u daar werk van maken? Heeft de Vlaamse Regering acties gepland om de administratieve lasten van zelfstandigen te verlagen? Dat is doorgaans ook een 'burden' voor veel ondernemers. De zelfstandigen en de kleinsten hebben vaak het meest last om zich aan te passen aan de transitie in de economie. Hoe kan de regering zelfstandigen ondersteunen in verband met onder andere e-commerce en cybersecurity?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Een van de drie doelstellingen van het actieplan is om kennis over werkbaar werk blijvend op te bouwen en te ontsluiten. De actie richt zich heel specifiek op zelfstandige ondernemers. Via het onderzoek van de Stichting Innovatie & Arbeid en in het bijzonder de periodieke werkbaarheidsmonitor bij zelfstandigen, wordt getracht meer inzicht te verwerven in de problematiek van werkstress en andere aspecten van de werksituatie bij zelfstandige ondernemers.

Wat onthoud ik uit de laatste monitoring? Er is ook goed nieuws, namelijk dat negen op de tien zelfstandigen gemotiveerd aan de slag zijn en voldoende leermogelijkheden ervaren voor hun activiteiten. Een zelfstandige beroepsactiviteit is dus voor de meeste mensen een zeer bevredigende keuze. Trouwens, gisteren op de uitreiking van de WOMED Award, de prijs voor de beste vrouwelijke ondernemer, was het ongelooflijk om te zien hoe gepassioneerd ondernemers zijn. De keuze voor zelfstandigheid vergt natuurlijk zeer hard werken en is veeleisend voor het privéleven. Maar we zien dat steeds meer zelfstandigen erin slagen werk en privé te matchen.

Ik neem een dubbele boodschap mee. Zelfstandig worden geeft heel wat kansen op zelfontwikkeling en tevredenheid. Ondernemers moeten wat werkdruk en stress betreft tijdig beseffen dat ze ook maar gewone mensen zijn. Dit toont aan dat onze visie om breder en dieper te gaan activeren of om mensen te laten participeren inspeelt op een heel concrete nood om ook meer mensen in te zetten. De visie achter deze aanpak is overigens gebaseerd op de aanbevelingen die gevraagd zijn aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Zoals u weet, hebben we in de vorige legislatuur sterk ingezet op vereenvoudiging door administratieve eisen voor de toegang tot het beroep te verminderen en het attest bedrijfsbeheer af te schaffen.

In de huidige legislatuur zal ik vooral inzetten op het digitale en op eenvoudig toegankelijke overheidsprocessen voor de ondernemer. Die vraag wordt zeer nadrukkelijk gesteld. VLAIO wil het only-once-principe: wat de overheid al weet niet nog eens opvragen. Dit vraagt een betere data-uitwisseling tussen organisaties, gebruik van gegevens uit de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO)... De administratieve vereenvoudiging is wat mij betreft dé topic waaraan we moeten werken.

De programma's gericht op het weerbaarder maken van de zelfstandige handelaar in de digitale economie worden geactualiseerd. Zo ook het programma 'Het Internet ook uw zaak'. Cybersecurity staat ook bovenaan de lijst voor de ondernemers. Ook de digitalisering bij kleine bedrijven moet een boost krijgen. Ik bereid een projectoproep voor met het oog op het opzetten van regionale Digital Experience Labs. Dat interesseert mij enorm omdat dat platformen zijn waar je digitaal kunt experimenteren, om het dan ook in je eigen bedrijf te implementeren.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Dank u wel voor dit overzicht van wat er vandaag bestaat. De overheid kan gerust nog een tandje bijsteken voor wat betreft het verlagen van de planlast. Ook in het onderwijs is dat een hot topic. Als men met ondernemers praat, is de algemene planlast vaak het eerste item, nog voor loonkost en vergunningenbeleid.

Wij ondersteunen uiteraard uw oproep om ook de positieve aspecten van ondernemerschap in de verf te zetten. Vorige maandag waren we te gast op een avond over vrouwelijk ondernemerschap. Daar werd ons gevraagd om de Vlaamse ondersteuningsmaatregelen toe te lichten. Ook daar konden we het enthousiasme in de zaal proeven. Het vrouwelijke ondernemerschap is bijzonder belangrijk – u verwees er zelf ook naar. Dat moet nog een duwtje in de rug krijgen want daar bengelen we nog wel achterop.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.